

naš aero

8 • 79

obvestila

Minilo je že precej časa od izida zadnje številke Naš Aero. Tudi tokrat lahko preberete nekaj zanimivih stvari. Opozarjamo vas, da imamo tokrat objavljene dobitnike Nagradne križanke za 6. in 7. številko Naš Aero.

Še vedno pa je premalo vašega sodelovanja. Ali vas res nič ne zanima? Ste z vsem zadovoljni, kar objavimo? Ali se vam zdi časopis popolnoma v redu? Kje so vaši predlogi? Tu je nekaj vprašanj, na katere poiščite odgovor. V uredniškem odboru ima vsaka temeljna organizacija dva predstavnika. V vsaki številki Našega Aera so zapisani. Z vprašanji in predlogi lahko prihajate tudi k njim, če morda ne najdete direktnega stika z urednikom.

Sicer pa, prelistajte pozorno tole številko, morda se bo našlo kaj zanimivega branja tudi za vas.

Uredniški odbor

naš aero

glasilo kemične, grafične
in papirne industrije Celje

Celje, 10. decembra 1979

Letnik XVIII — št. 8

Uredniški odbor

Anton Svetelšek, Mihaela Žaberl,

Jelka Adrinek, Marjan Lednik,

Stane Kitak, Stane Lovrenčič,

Karmen Dovč, Cveta Robas,

Alenka Pregelj, Jože Randl

Vera Radič, Stane Brinovec

Glavni in odgovorni urednik

Jože Randl

Uredila

Janja Završnik

Ovitek in oprema

Stane Kitak

Tisk

Aero, tozd grafika

za tiskarno Drago Vračun

Tokrat bi na tem mestu spregovorila o obnašanju. Našem samoupravnem obnašanju.

Priče smo nesklepčnosti na sejah. Kako je mogoče, da se lahko dvakrat zaporedoma pripeti, da odpade v temeljni organizaciji seja delavskega sveta — in to zaradi nesklepčnosti. Na tretjo sejo pa pridejo delegati enostavno brez mnenja samoupravne delovne skupine, ki jo v delavskem svetu zastopajo, ampak izražajo le svoje mnenje (za eno izmed točk dnevnega reda, za katero pa je potrebno mnenje vseh delavcev).

V zadnjem času sprejemamo kopico samoupravnih aktov. Verjamemo, da je materiala veliko, da je težko biti ves čas seznanjen z vsem. Vendar pa se ne bi smelo dogajati, da na vrsto teh sporazumov pripomb iz posameznih delovnih sredin enostavno ni bilo. Ali strokovni delavci resnično tako dobro delajo? Kako? Ko pa imamo ves čas pripombe na delo strokovnih služb? Ali pa se sami preveč malomarno obnašamo? Marsikateri akt nam obleži v predalu, pozabimo nanj, ne da bi ga še podrobneje prebrali in se vprašali, ali je resnično takšen, kakršnega smo želeli. Opozorimo naj le na primer, ko smo obravnavali nov samoupravni sporazum in pravilnik, ki urejujeta področje stanovanjske problematike. Bistvenih pripomb na oba samoupravna akta ni bilo, na splošno teh pripomb sploh ni bilo veliko. Ali so sestavljavci sestavili tako dobra akta, da nismo imeli kaj dodati? Kaj pa bo, ko bomo na

osnovi tega prvič videli prioritete liste za dodelitev stanovanj in posojil? Že danes lahko rečemo, da pripomb ne bo zmanjkalo, da bo nekaj tudi hude krvi. Tokrat pa se bomo spraševali, zakaj tako. Toda tedaj bo že prepozno!

Pa še nekaj! V prihodnjem letu bomo ponovno oblikovali novo metodo za vrednotenje del in nalog. Sami veste, da so razmerja v obstoječi že davno porušena. Tu pa smo se, lahko bi rekli, preveč samoupravno obnašali. Pripetilo se je tisto, česar smo si najmanj želeli. Porušena so razmerja, nekatera dela in naloge niso ovrednotene tako, kot bi morala biti v primerjavi z ostalimi. Tudi tu se bomo morali aktivno vključiti v delo strokovnih služb, pravilno ovrednotiti zahteve in pogoje za posamezna dela in naloge, seveda s polno mero razuma in seveda ne smemo od tega pričakovati preveč.

Veliko govorimo tudi o nagrajevanju po delu. Zgradili smo tudi metodo, za katero menimo, da ni ustrezna. Vendar pa se moramo zavedati in to je najtežje in najbolj problematično pri vsej stvari, da to ni predmet, ki bi ga vsak oblikoval in krojil po svoje. Bodimo odkriti in tovariški, pa priznajmo in se tega tudi držimo, da tistemu, ki je več delal in več prispeval, pripada tudi večji dohodek. Le tako bomo lahko pravilno vrednotili delo in človeka, ki se trudi, da bi k skupnemu deležu prispeval čimveč.

Urednica

Nova grafika

Težko je dajati poročila o poteku del na projektu nove grafike, če ne poznamo podrobno vseh aktivnosti, ki so potrebne za tak projekt. Človek dobi občutek, da dela potekajo zelo počasi, oziroma da je zelo malo storjenega. Mislim pa, da ni tako in da je precej narejenega. Takšno mišljenje je po svoje razumljivo, saj člani kolektiva TOZD grafike že dolgo razpravljajo o tej investiciji in samo čakajo na trenutek, ko bomo zasadili prvo lopato na gradbišču in šele takrat bodo resnično verjeli, da se začenja uresničevati dolgotrajna želja.

Nekaj časa bo še potrebno potpeti, saj je treba opraviti še določena dela in zagotoviti potrebne vire sredstev.

Trenutno potekajo naslednje aktivnosti:

Razvojni center Celje, ki je bil izbran kot najugodnejši med tre-

mi ponudniki, izdeluje pripravljano študijo vključno z investicijskim programom. Študija vsebuje naslednje aktivnosti:

1. Programsko študijo (projektno nalogo) za proizvodne in poslovne prostore, obrat družbene prehrane in zdravstveno postajo;

2. tehnologijo poslovnega objekta;

3. izdelavo lokacijskih smernic in dokumentacije;

4. izdelavo investicijskega elaborata;

5. predhodne gradbene in infrastrukturne študije;

6. značilnosti in vrednosti objektov z idejno rešitvijo, ki morajo obsegati:

— opis funkcij po namembnosti, prikaz uporabljenih normativov, standardov in predpisov,

— grafični prikaz v tlorisih, prezrezih in pogledih,

— opis izbranega konstrukcijskega sistema,

— idejno rešitev zunanje ureditve komunalnih in energetskih priključkov objekta na obstoječe omrežje,

— rešitev zahtev gradbene fizike, sanitarnih pogojev in zahtev varstva pri delu,

— predračun stroškov.

Celotna študija oziroma vse te aktivnosti bodo predvidoma končane do konca meseca decembra.

Istočasno poteka tudi aktivnost za zbiranje sovlagateljev.

Finančna konstrukcija namreč predvideva, da del sredstev, ki šteje kot lastna udeležba, dobimo od naših stalnih oziroma večjih kupcev. Celotna investicija nove grafike z obratom družbene prehrane, ambulanto in upravno zgradbo DO Aero je ocenjena na ca. 720.000.000 din. Pri tem moram poudariti, da v tej oceni niso upoštevane podražitve, ki so letno ca.

20—30%. Tim za novo grafiko je bil v veliki dilemi, kaj storiti, ko mu je bila posredovana ocena te investicije in pa ocena strokovne službe, da vse TOZD skupaj niso investicijsko sposobne, da bi to investicijo realizirale v eni fazi. Odločili smo se za fazno izgradnjo, kljub temu, da bo to znatno dražje.

Izgradnja naj bi potekala v 4 fazah, in sicer:

1. faza:
 - proizvodnja neskončnih obrazcev,
 - tiskarna I (ročna in strojna stavbnica, knjigotisk, dodelava tj. knjigoveznica in kartonaža),
 - proizvodnja srečk ekspresne loterije,
 - skladišča,
 - mehanična delavnica,
 - vse službe grafike z vodstvom,
 - kuhinja in jedilnica za celoten Aero,
 - ambulanta.
2. faza:
 - bakro in anilinski tisk z dodelavo,
 - obrat reprodukcije.
3. faza:
 - samolepilne etikete,
 - sitotisk.
4. faza:
 - upravna zgradba,
 - servisna delavnica,
 - parkirišča oziroma parkirna hiša.

Gradnja je predvidena takole:

1. faza leta 1980—1981,
2. faza leta 1982,
3. faza leta 1983,
4. faza leta 1984—1985.

Odločitev, kako razdeliti faze oziroma katera proizvodnja naj bi imela prioriteto, je bila zelo težka. Po temeljiti analizi smo se odločili za 1. fazo iz naslednjih razlogov:

1. obrat tiskarne I — lokacija na trgu V. kongresa ni več primerena za proizvodnjo, prav tako nima nobene možnosti razširitve (knjigoveznica);
2. obrat neskončnih obrazcev kot glavna proizvodnja naše TOZD nima na obstoječi lokaciji nobene možnosti razvoja. Poleg tega bi morali dodatno investirati ca. 2 milijardi, da saniramo obstoječe prostore (garderobe, jedilnica, skladišče);

3. s to fazo bi rešili mnogo organizacijskih in transportnih problemov, vsi obrati in službe bi bile praktično na eni lokaciji;

4. rešili bi problem družbene prehrane in zdravstvenih uslug.

Vrednost 1. faze (ocena)

1. Zgradba	219,312.960
2. Domača oprema	10,473.191
3. Uvožena oprema	49,839.841
4. Ostalo	22,249.400
Osnovna sredstva	301,875.392
5. 4,8% prispevek za energetiko	14,490.019
6. Obratna sredstva	15,000.000
Skupaj	331,365.411

Iz ocene je razvidno, da je glavni strošek zgradba in da je nizka postavka uvožena oprema. Poudariti moram, da smo na račun te investicije že v letošnjem letu uvozili za ca. 4,5 milijarde opreme in da je ta postavka samo razlika do celotne planirane opreme za 1. fazo.

Podobna informacija o projektu nove grafike je bila posredovana vsem DS TOZD, bil je izdelan tudi ključ za združevanje sredstev. Sedaj je naloga strokovnih služb, da pripravijo samoupravni sporazum o združevanju sredstev. O naši investiciji je bila seznanjena Skupščina občine Celje, ki je dala to investicijo v prioritetni plan občine, in Medobčinska gospodarska

zbornica, ter Gospodarska zbornica Slovenije.

Pred dnevi je bil formiran projektni svet za novo grafiko,

1. Kokot, gl. dir. Jugobanke Slovenije,
2. Anžur, dir. Intertrade, Ljubljana,
3. Toplak, načelnik za gospodarstvo SO Celje,
4. Jančigaj, predsednik medobčinske gospodarske zbornice,
5. Lenasi, gl. dir. Kovinotehne,
6. Zimšek, pred. posl. organa RC,
7. Zupančič, gl. dir. Aera,
8. Hudej, pom. gl. direktorja Aera,
9. Vračun, vodja TOZD grafika.

Projektni svet je že imel 1. sejo in si zadal kot glavno nalogo nadzor nad potekom investicije in pomoč pri reševanju kritičnih situacij.

Takšno je trenutno stanje, postavljen je program, postavljeni so cilji in že določene obveze. Kako bomo in kdaj bomo vse te cilje realizirali, je odvisno predvsem od nas, delavcev TOZD grafika. Potrebni bodo veliki napor, skrajna disciplina in tudi odrekanje, če hočemo zgraditi bazo, ki nam bo zagotavljala boljši jutri.

Drago VRAČUN

Spremembe pri delu aerovske mladine

Že precej časa je minilo, odkar smo se dogovorili, da bomo na nivoju delovne organizacije spremenili delovanje — koordiniranje vseh osnovnih organizacij ZSMS. Dogovorili smo se za koordinatorsko ZSMS ter za nekatere skupne komisije. Vendar se je že pri sprejemanju poslovnikov v delovanju ZSMS na nivoju delovne organizacije zataknilo, predvsem zaradi neaktivnosti nekaterih osnovnih organizacij (TOZD Kemija Šempeter in TOZD grafika).

V vseh OO ZSMS so izvolili za koordinatorsko ZSMS Leonido Štrukelj, ki je istočasno tudi predsed-

nica OO ZSMS v skupnih službah. Njeni namestniki pa so ostali predsedniki OO ZSMS.

Za predsednika komisije za LO in DS smo izvolili Vaukner Igorja iz TOZD Kemije Celje, člani pa so še: Metka Marovt, Silvo Vodenik in Berni Mauer.

Predsednik komisije za mladinske delovne akcije je Miljana Prokič, člani pa so: Vinko Žnidar, Peter Podpečan, Srečko Brce.

Predsednica komisije za mladinski turizem je Cvetka Ramšak (DSSS), člani pa: Milena Gobec, Vojko Goligranc.

Anita Žoher

Intenzivne priprave skozi vse letošnje leto v TOZD grafika o presmeritvi tehnologije v obratu NO rojevajo že prve obrise in postajajo stvarnost. Vlaganja v ta obrat so letos izjemnega pomena, predvsem pa še strateškega. Še posebno razveseljivo je dejstvo, da se to dogaja prav v času, ko obrat praznuje svojo 10-letnico obstoja. Kljub težkim porodnim krčem ob postavitvi stroja Bielomatik v novem programu lahko smelo trdimo, da bo obrat doživel pravo revolucijo in se pojavil s svojimi novimi izdelki na širšem jugoslovanskem tržišču kot doslej. Tokrat ne več v klasičnem obrazcu za obdelavo podatkov, temveč z novim proizvodom, ki bo omogočil porabniku sodobnejšo in cenejšo dodelavo že obdelanih podatkov, kar pa je še posebno važno, mnogo večjo ekspanzivnost pri lansiranju podatkov do porabnika.

Novi proizvod je namenjen predvsem bankam, SDK, velikim trgovskim hišam, večjim proizvodnim organizacijam, založbam in drugim ki želijo hitro pošiljati potrebne informacije. S to opremo pa ni namen tržišču ponuditi samo nov proizvod, temveč na obstoječi opremi doseči brez večjih fizičnih naporov še boljše delovne rezultate.

Stroj, ki je v zaključni fazi montaže je po svoji zasnovi in konstrukciji najsodobnejši zbiralni stroj v svetu, ima izredno velike kapacitete, kar smo že lahko ugotovili na tistih proizvodih, ki smo jih na njem do danes že izdelali. O samem Collatorju bomo več spregovorili v eni izmed naslednjih številok strokovnih informacij TOZD grafike.

Če pogledamo malo nazaj, za nekoliko mesecev letošnjega leta, bomo kaj hitro ugotovili, da ni dolgo tega, ko je v novem oddelku v obratu NO stekla moderna rotacija OPTIFORMA.

Mislím, da bo čas, ko bo treba pregledati njene rezultate. Poleg nje že danes stoji Roller Collator Bielomatik in v svojem namenu predstavlja prav toliko kot Optiforma.

Samo še nekaj dni nas loči, ko bomo med obema strojema, ki že

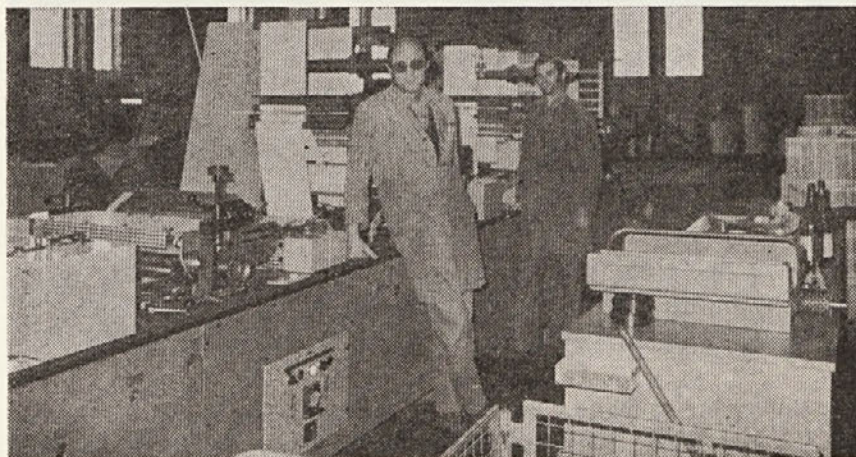
Nova tehnologija v obratu NO

danes stojita, zazrli novo specialno rotacijo.

Prav tako, kot bo te dni prispela MULTIBUBINA — nov sodoben stroj, je pred desetimi leti v AERO prispel prvi stroj Goebel Multiform. Vsi tisti, ki so že takrat bili zaposleni v AERU ter iz vseh podatkov, ki so nam na razpolago, lahko ugotavljamo, da se je obrat NO izredno hitro razvijal in postal eden največjih in najsodobnejših obratov v Evropi.

Vedno se pogovarjamo samo o opremi, manj je pisanega in rečenega o strokovnih kadrih. Na področju izobraževanja lahko opazimo, da so se nekatere stvari bistveno spremenile, predvsem zad-

nja leta. Ko se dogovarjamo, o novih naložbah v novo opremo, ne pozabljamo na strokovno izobraževanje — specializacijo. Kaj želim s tem povedati. V primeru, ko je na obzoru nova tehnologija ter nova oprema, imajo možnost strokovnjaki, ki bodo na tej opremi ustvarjali, se pred izdobavo in montažo nove opreme psihično in strokovno pripraviti na nadaljnje izobraževanje ob montaži in nadaljnjem delu na opremi. Vsaka takšna naložba v strokovno izpopolnjevanje se bogato obrestuje, saj imajo ti ljudje možnost se že vnaprej posvetovati s tujim strokovnjakom in prav iz prve roke priti do najbolj kvalitetnih odgovorov in nasvetov.

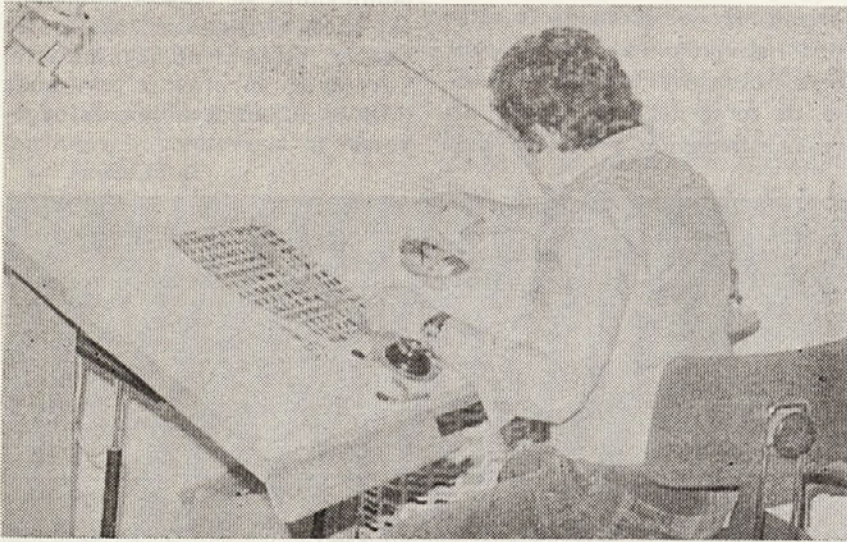

Naši strokovnjaki pred novo opremo in novimi nalogami

Poiskusni tek novega stroja

Že pred leti je Grega Švab opisal in natančneje obrazložil pomen in vlogo industrijskega oblikovanja. Takrat je nakazal mnoge probleme, ki nastajajo pri delu industrijskega oblikovalca. Osem let je minilo od izida članka v Našem Aeru, pot industrijskega oblikovanja je šla naprej. Nekaj uspehov so dosegli tudi v našem oddelku oblikovanja. Mnoge probleme so odpravili, bilo je nekaj plodnih in uspešnih let.

Trenutno je v oddelku oblikovanja v TOZD grafiki zaposlenih pet delavcev, nimajo pa vodje oddelka. V zadnjem času so delavci v tem oddelku obstali pred problemom, da dejansko nimajo dela. Sedaj so dobili »proste roke« — delo si iščejo sami. **Zakaj so nastali ti problemi?** Sami oblikovalci pravijo, da zaradi razmer v Grafiki in pa zaradi nepoznavanja dela oddelka oblikovanja. Še nedolgo tega je bilo dela dovolj, zaradi vse večjih problemov pa je strank, ki bi želele njihove usluge, vse manj.

Sami poudarjajo, da so bile stranke z njihovim delom zadovoljne. Omenimo naj le dve: Žično iz Celja in Opum iz Maribora, za katere so naredili celotno grafično podobo (od zaščitnega znaka delovne organizacije, do celega

sklopa aplikacij na ta znak — vizitke, dopisi, oglasne table, embalaža...).

Zunanje stranke so jim za delo izrekle tudi pohvalo, nasprotno pa se je znotraj delovne organizacije dogajalo, da so bili za svoje delo deležni le kritike.

Poleg tega je še mnogo problemov. Naj naštejemo le nekatere. V oddelku so tudi dela in opravila fotografa-oblikovalca, kateremu se večkrat dogaja, da enostavno

nima materiala za svoje delo. Kar je materiala dovolj, pa nima dela. Oblikovalci se tudi premalo izobražujejo. Ne morejo obiskati razstav, kjer bi se seznanili, kaj se v svetu oblikovanja dogaja.

Tudi literature s tega področja imajo žal premalo. Oblikovanje zlasti industrijsko, pa je takšna panoga industrije, kjer si tega ne smejo in ne morejo privoščiti.

Delo oblikovalca naj bi bilo prisotno v vseh naših proizvodih, zato ta oddelk tudi imamo. Vendar pa temu ni tako. Pot izdelka, ki ga industrijski oblikovalec oblikuje v njegovi začetni fazi, ni najboljša. To bi se dalo izboljšati s popolnoma drugačno organizacijo dela in večjim angažiranjem posameznikov. Oddelk oblikovanja naj bi bil jedro podjetja. Tu bi morala

tesno sodelovati marketing in propaganda ter prodaja. Delati bi morali na nivoju delovne organizacije in ne TOZD. Torej tudi organizacijsko oddelek ni urejen. Zavedati se moramo, da oddelek oblikovanja ni tisti, ki bo odločal o spremembah designov za proizvode, ampak so to naročila posameznih služb, ki pa ne delajo dovolj usklajeno.

Klobčič je torej dokaj zamotan. Kako ga razvozlati. Oblikovalci vidijo rešitev v organizacijski spremembi, da bi prišli pod službo marketinga in propagande, s katero bi tako lahko kvalitetno in dobro sodelovali. Pomagati bi morali tudi trgovski zastopniki, ki bi ob tem, da ponudijo določen izdelek, ponudili tudi usluge oddelka za oblikovanje. Seveda pa morajo imeti tudi vodjo oddelka, ki bo kompleksno skrbel za samo delo v oddelku in ga reprezentiral navzven. Seveda pa je osnovno to, da se jim preskrbi delo, kajti le z delom bodo lahko dokazali svojo vrednost in kvaliteto. Marsikateri proizvod bi lahko oblikovali doma, ne pa ga ponujali oblikovalcem izven Aera.

Dopisujte
v naše glasilo

Konec oktobra in v začetku novembra so bile v osnovnih organizacijah ZK volilne konference. V obsežnih razpravah je bilo opaziti, da v marsikateri sredini niso zadovoljni s svojim delom, zato smo povprašali sekretarje posameznih osnovnih organizacij, kakšne so njihove naloge v prihodnje, čemu bodo osnovne organizacije posvečale največ pozornosti, kje se bodo v prihodnje še bolj angažirali.

ANITA ZOHER, TOZD kemija Celje

Ugotovili smo, da imamo kljub dobrim poslovnim rezultatom dovolj odprtih problemov. To pa se je pokazalo zlasti pri razpravah ob devetmesečnem poslovanju. Dobro se zavedamo, da bo gospodarjenje v naslednjem letu še težje kot letos, že zaradi splošne gospodarske situacije tako v Jugoslaviji kot Sloveniji.

Razrešiti in opraviti moramo veliko nalog. Kot prvo so to naloge v temeljni organizaciji sami. Naj jih naštejemo nekaj: zmanjševanje stroškov porabe, predvsem pri materialih. Izboljšanje pogojev poslovanja — posodabljanje tehnologi-

je, tehnologije v obratih, ki delajo sedaj z zastarelimi stroji (obrat jasniti, impregnirani papirji, barve, Loka pri Žusmu). Reorganizacije službe vzdrževanja, spremembe samoupravne organiziranosti TOZD. Poleg tega pa se moramo še dogovoriti, kaj bomo v prihodnje proizvajali in kaj ne, zaradi neekonomičnosti nekaterih proizvodov.

Na področju sodelovanja z ostalimi TOZD pa se bomo morali angažirati zlasti pri urejanju dohodkovnih odnosov predvsem v TOZD Medvode, Grafika in Trženje. Zaradi velikih potreb uvoženih surovin pa je še posebej pomembna skupna akcija z izvozno službo za povečanje izvoza.

Dalje se bomo morali komunisti v naši temeljni organizaciji angažirati na področju izgrajevanja samoupravnega sistema. Ocenjujemo, da na tem področju še nismo dosegli pričakovane stopnje. Zato se bo potrebno angažirati zlasti pri volitvah, uresničevati vlogo samoupravnih delovnih skupin. V zadnjem času je opaziti zopet slabšo aktivnost delegacij samoupravnih interesnih skupnosti. Pri izboljšanju te situacije pa se morajo aktivno vključiti tudi ostale DPO.

V pripravah na novo srednjeročno obdobje smo zapisali veliko želja po novih investicijah, to pa moramo realno oceniti in se dogovoriti za prioriteto investicij.

Ocenjujem, da je izredno pozitivno, da se dosledno dogovarjamo za združevanje sredstev za investicije, ne moremo pa reči, da bi do sedaj katera investicija vrčala sredstva, ki so bila združena (papir Medvode, naslednje leto pa enako velja za investicijo AC).

ZARKO SAMEC, TOZD trženje

Ob ustanovitvi naše osnovne organizacije smo si zadali naloge, ki jih moramo izpeljati do konca letošnjega leta. Z ozirom na aktivnost pri formiranju TOZD Trženje smo vsi komunisti angažirani pri

pripravah in izvajanju ter sprejemanju vseh samoupravnih aktov. Tako so posamezni člani direktno zadolženi vsak na svojem področju. Trenutno tudi ni najboljši položaj, če že ne kritičen, zaradi nezasedenosti dela in nalog vodje TOZD. Zato smo si zadali kot osnovno nalogo, da na osnovi tega opravimo analizo kadrovske politike v TOZD, ki bo zajela tudi dejansko stanje kadrov, ki so v TOZD Trženje. Seveda pa bomo nekoliko pregledali tudi medsebojne odnose ter ocenili devetmesečno poslovanje.

Z ozirom na specifično področje pri ustanavljanju naše temeljne organizacije, smo prisiljeni, da še aktivneje sodelujemo pri organizacijskih in poslovnih odločitvah, vendar menimo, da je takšno stanje (nezasedenost ključnega dela in nalog) nevzdržno. Zato bi morala kadrovska služba Aera skupno z vodstvom delovne organizacije kar najhitreje poiskati primerno rešitev in to ne kratkoročno kot je sedaj.

Je pa delo naše osnovne organizacije otežkočeno tudi zaradi stalne odsotnosti delavcev, saj je narava našega dela takšna, da smo veliko na potovanjih.

Ker so v teku aktivnosti pri planiranju za leto 1980, bomo kot eno glavnih tem na letni konferenci posvetili pozornost tudi planiranju ter opravili analizo izpolnitve planskih aktivnosti v TOZD Trženje.

Celoten sekretariat je mnenja, da vodstvo delovne organizacije navedenim problemom posveča premalo pozornosti, saj bi morali pri ustanavljanju TOZD skupnega pomena aktivneje sodelovati vsi odgovorni delavci tako na nivoju delovne kot temeljne organizacije.

JOŽE VEBER, TOZD grafika

V naslednjem obdobju nas čaka veliko nalog, ki smo si jih zastavili tudi v akcijskem programu. Naj jih naštejemo nekaj: urediti je treba službo priprave dela — to je vsekakor ena osnovnih nalog. Aktivno se moramo vključiti in sodelovati pri pripravah na srednjeročni plan, sodelovati pri volitvah v ostalih družbeno-političnih organizacijah in v samoupravne organe.

Vsekakor pa bomo angažirani tudi pri oblikovanju merljivih kriterijev nagrajevanja po delu ter pri izvajanju investicije nove Grafike.

V razpravi na konferenci je bilo mnogo kritike izrečene zaradi medsebojnih odnosov med TOZD ter TOZD in DSSS. Zato bomo morali biti pri razreševanju te problematike izredno aktivni.

Premalo pa smo bili aktivni tudi pri sprejemanju novih članov v našo osnovno organizacijo, zato bomo morali izboljšati naše delovanje tudi na tem področju.

MILENA BREZIGAR, DSSS

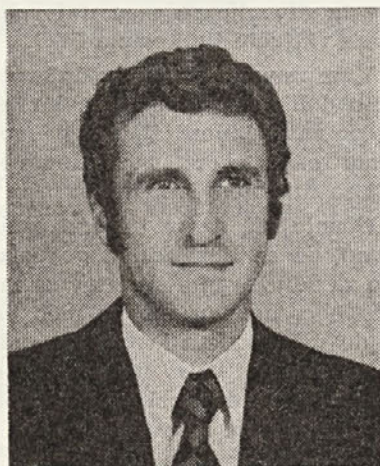
Pri našem nadaljnjem delu se bomo prav gotovo naslonili na zaključke in stališča 5. seje centralnega komiteja ZKS, pri tem pa težili, da bo čim širši krog članstva aktiven in ne le posamezniki. Tako bomo zastopali tudi stališče tovariša Tita, ki je na 10. kongresu ZKJ dejal: »Aktivnost komunistov se ne izčrpa z delom v njihovi partijski organizaciji, ampak so se

stanki le dogovor za akcijo, medtem ko se njihova dejanska vodilna vloga uresničuje na vseh toriščih boja za socializem, na vseh področjih družbenega življenja«.

Predvsem pa bo moralo delo naše osnovne organizacije biti usmerjeno tako, da bo zagotovilo takšno aktivnost komunistov v skupnih službah, da bo njihovo delovanje čutili na vseh področjih dela. Le tako bomo lahko ostale delavce zainteresirali, da se bodo vključevali v delo organizacije.

Ne bi posebej omenjala problematike preteklega obdobja, ker je bilo o tem veliko povedanega že na sami volilni konferenci. Svoje delo v prihodnje pa bomo usmerili predvsem na področje uresničevanja zakona o združenem delu, predvsem pa dohodkovne odnose in nagrajevanje po delu. Pereče je tudi delo delegacij. Menim, da je bila do sedaj začrtana smer dela dobra, ko smo za vsako obdobje poiskali najbolj perečo temo.

Poudarek pri svojem delu bomo dali tudi sistemu informiranja, zlasti mislim tu na izgradnjo poslovno-informacijskega sistema, saj temelji naš sistem na odločanju delavcev. Mislim pa, da dobro gospodarili le tisti, ki ima dobre informacije. V takšno aktivnost pa se morajo vključiti vsi komunisti.

JANEZ HOČEVAR, TOZD Medvode

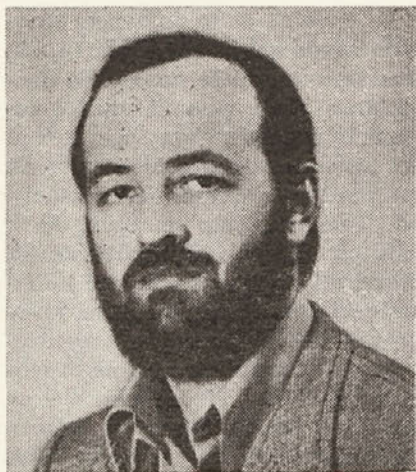
Osnovo za dejansko delo v naslednjem obdobju nam lahko služi poročilo o delovanju in stanju v OO ZK TOZD Medvode, ki ga je na volilni konferenci podal sedanjí sekretar Marjan Sabo. To

poročilo je dokaj izčrpno, obravnava vsa bistvena področja, na katerih bi morala delovati OO ZK. Bistvena področja pa so predvsem: nadaljnje uveljavljanje zakona o združenem delu in pospešena dela na uveljavljanju dohodkovnih odnosov. Ena od najpomembnejših nalog v novem obdobju pa bo pregled aktivnosti članstva OO ZK ter izločitev tistih članov, ki so prisotni le na papirju. Le-te naj zamenjajo tisti delavci, ki so se pri delu in z aktivnostjo v samoupravnih organih izkazali ter zaslužijo, da se jih sprejme v OO ZK.

DRAGOSLAV MILOVANOVIĆ, Poslovnica Beograd

Trenutno naša osnovna organizacija zapravo još nije započela da radi i deluje. Krivica verovatno nije toliko u inertnosti svih članova. Prilikom dogovaranja o izdvajanju od SK nismo dobili ni smernice za rad a i kao mlada i mala osnovna organizacija stvarno na planu društveno političke aktivnosti nismo imali nikakva iskustva. U daljem programu možda bi ova tek osnovana organizacija trebala da radi na političkoj izobrazbi članova i da se uključi u rad ostalih organizacija SK opštine Zvezdara u kojoj egzistiramo, delujemo i živimo. Pored toga očekuje nas i rad na uspostavljanju čvrstih veza sa drugim OO SK u Aeru i vezivanje našega rada i pored dislociranosti na tekuću privrednu i političku problematiku, koja je od vitalnog interesa u Aeru.

IVAN ZOHAR, TOZD kemija Sempeter

Že na volilni konferenci sem dejal, da bo morala naša osnovna organizacija ZK hitreje reagirati na dogodke, ki se pojavljajo in zavzeti stališča ter si prizadevati, da bodo ta stališča sprejemljiva tudi za ostale delavce. Opaziti je, da delavci sprejemajo stališča OO ZK, vendar so zelo kritični do posameznikov in da zaradi nekaterih pade slaba luč na celotno organizacijo, za kar pa zopet odgovarja sekretar.

Kar se tiče same organiziranosti naše osnovne organizacije smatram, da je dobra, saj smo člani razdeljeni v štiri področja delovanja. Delo znotraj teh področij pa ni zaživel tako kot bi moralo. Preveč je delo odvisno le od posameznikov, medtem ko nekateri kljub sposobnostim niso naredili

dovolj. Verjetno bo potrebno članne teh skupin, ki delujejo na posameznih področjih, zadolžiti za specifična dela.

V teh skupinah imamo zajeto skoraj celotno področje dela in življenja v našem TOZD, zato si bomo morali vsi skupaj prizadevati, da bi bilo delo teh resnično takšno, kot si želimo. Naša naloga je, da spremljamo dogodke in razpravljamo o stanju v TOZD, to pa bomo najlaže dosegli z dobrim delom skupin na posameznem področju.

Pred nami je nova investicija, vemo, kakšni so planski cilji za prihodnje leto, zavedamo se težav, s katerimi se bomo srečevali, zato bo spremljanje gospodarstva v prihodnjem letu še kako pomembna naloga naše osnovne organizacije.

Pri tem naj poudarim tudi to, da nas je članov ZK glede na število zaposlenih še vedno premalo. Ob tem se velja zamisliti nad aktivnostjo mladinske organizacije, kjer naj bi se kalili mladi komunisti. Potrebno bo posvetiti več pozornosti izobraževanju teh mladih ljudi in z njimi več sodelovati.

Premalo sodelovanja in skupnega dela je tudi z OO sindikata. Ni vse družbeno politični aktiv, verjetno bi se bilo potrebno kdaj sestati skupaj še z OO ZSMS kot skup organizacij in sprejeti smernice, ki bi jih potem skupaj uresničevali. Bliža se evidentiranje za člane IOS, DS... in potrebno bo

vključiti člane ZK v vse samoupravne sredine. Že pri prejšnjih volitvah so se vključili v delo vsi komunisti, toda opaziti je premajhno angažiranost nekaterih naših članov pri delovanju samoupravnih organov, delegacij in drugod. Zato bomo morali sedaj pazljiveje delegirati člane v posamezne samoupravne organe in DP organizacije.

Glede sodelovanja osnovnih organizacij ZK med TOZD ni po reorganizaciji nobenih stikov in povezovanja in verjetno ne bi bilo odveč srečanje komunistov Aera na skupni konferenci.

Tudi naše sodelovanje s krajevno organizacijo ZK še ni obrodilo sadove, čeprav imamo člana, ki je zadolžen za te stike. Vendar tu ne gre le za OO kot celoto, temveč so tudi posamezniki dolžni iskati stike s krajevno OO ZK. Kljub vsemu pa verjetno ni krivda za nesodelovanje le na naši strani, saj iz lastnih izkušenj vem, da tudi krajevne organizacije ZK v ta namen ne store prav veliko.

Naj omenim le še spremembe, ki bodo v prihodnjem letu nastale z ustanovitvijo komitejev za LO DSZ. S tem bomo člani ZK dobili še eno odgovornost. Zavedamo se, kakšen pomen ima SLO in DSZ, vemo kakšni so cilji akcij, kot je bila NNPN, in ne nazadnje se zavedamo, kakšna je svetovna situacija, zato bodo zadolžitve tako komiteja kot ostalih članov ZK v prihodnje še toliko večje.

Mirko Babovič – inovator

V današnji številki pričenjamo z rubriko, v kateri vam bomo predstavljali naše inovatorje.

Kot prvega vam bomo predstavili Mirka BABOVIČA, zaposlenega v Aeru že deset let. Po poklicu je strojni ključavničar, opravlja pa dela in naloge vzdrževalca strojev v TOZD Grafiki.

Na začetku najinega pogovora me je seveda zanimalo, če morda ve, koliko inovacij je vsega skupaj že pripravil.

— Pripravljenih imam pet inovacij, še več pa je nepripravljenih. Prijavim namreč le tiste, za katere menim, da so sto procentno moje inovacije. O nepripravljenih inovacijah pa le toliko: mislim, da je tudi moja delovna dolžnost, da izboljšam kakšno stvar.

In za katero inovacijo meniš, da je bila do sedaj največ vredna?

— Omenil bi rezalni strojček za folijo, ki je bil ocenjen na 5.360 din in je veliko pripomogel, da je

skrajšan proces dela. Folijo so namreč nosili rezat v mehanično delavnico, sedaj to opravi stroj kar v obratu.

In kako se ti porodi ideja, da bi bilo potrebno kaj spremeniti, izboljšati?

— Najprej se srečam s problemom, z ozkim grlom v proizvodnji, poleg tega pa želim sodelavcem tudi olajšati delo na strojih.

Ali je morda položaj v inovacijski dejavnosti danes kaj drugačen kot je bilo to pred leti?

— Sam sem se začel s to dejavnostjo ukvarjati nekako pred petimi leti. Začetek je bil izredno težak, namreč tista pot od izdelave do uveljavitve. Marsikdo je naredil kaj pametnega, pa potem svoje ideje ni mogel uresničiti. Sedaj, ko je družba to dejavnost podprla, pa je tudi pri nas bolje. Tembolj, ker smo v letošnjem letu ustanovili DIATI društvo. Pričakujem, da bo inventivna dejavnost zaživela še bolj. Glavni problem inovacijske dejavnosti v neki sredini pa je miselnost ljudi (sodelavcev). Menim, da smo pri tem še najmanj naredili. Ko pa bomo to izboljšali, se bomo lahko na tem področju postavili ob bok visoko razvitim državam.

Ali meniš, da je postopek sprejemanja in uveljavljanja inovacij dober, ali bi bilo potrebno kaj spremeniti?

— Postopek bo v redu tedaj, ko bomo stoprocentno začeli uresničevati vse predloge in jih ne bo-

mo le statistično beležili, kajti velik procent idej ostane v začetni fazi, pri predlogu. Tu pa imam jaz prednost, ker sem strojni ključavničar in lahko vsako idejo uresničim od zamisli do izvedbe.

Morda sedaj trenutno zopet pripravljate kakšno inovacijo?

— Da. Trenutno izboljšujem stroj »SCHOBER« za tiskanje tekstilnih etiket. In sicer bo to popolna predelava z enega sistema tiska na drug sistem. S tem se bo povečala hitrost stroja, sploh pa bo tako omogočeno delo na tem stroju. Predlog izvajam iz obstoječih delov v oddelku slep. Vzporedno s tem pa izdelujem tudi vzdolžni rezalec, ki je korak naprej od stroja za tiskanje tekstilnih etiket — to je končna faza.

Pred leti je Zveza sindikatov dala široko pobudo za izboljšanje in spodbudila razmah inventivne dejavnosti. Vendar pa imam občutek, da sedaj ta dejavnost stagnira. Kakšno je tvoje mišljenje?

— Menim, da ta dejavnost stagnira ravno zaradi miselnosti ljudi, kar sem omenil že poprej. Po drugi strani pa je mnogim upadel pogum že pri prvem predlogu, ker ni bil ocenjen tako, kot je želel ali pa predlog sploh ni šel v nadaljnjo izdelavo. Zato smatram, da bi bilo potrebno v bližnji prihodnosti formirati strokovni team, ki bo izvrševal delavčeve zamisli na nivoju delovne ali temeljne organizacije. Koordinacijo vsega pa bi moralo imeti DIATI društvo. Če pa bo kdaj ustanovljena prototipna delavnica, bomo lahko vsak predlog izdelali, videli njegovo korist ali nekorist in ga šele nato utemeljeno sprejeli ali zavrnili.

Pa ti, si že tudi izgubil upanje, ali boš še deloval kot inovator?

— Še naprej mislim delati v inovacijski dejavnosti, vse dokler bodo sodelavci imeli zaupanje vame.

Pa veliko uspeha in veliko idej ti želimo, Mirko.

Janja Završnik

Morda ste že pozabili ...

Člani kluba OZN v TOZD Kemijski Celje smo izdelali pregled pomembnejših zgodovinskih dogodkov. Tokrat vas želimo spomniti na vrsto obletnic dogodkov, ki potekajo v tem letu in katerih pomen sega vse do današnjih dni, posledice le-teh pa so še posebej občutili ljudje v času dogajanja tako v Jugoslaviji kot v svetu.

1919

2. 3. — v Moskvi je ustanovljena komunistična internacionala;

20.—23. 4. — v Beogradu ustanovljena Socialistična delavska stranka Jugoslavije (komunistov), leto dni kasneje preimenovana v Komunistično partijo Jugoslavije;

10. 10. — v Zagrebu je bila ustanovna konferenca Zveze komunistične mladine Jugoslavije (SKOJ);

1924

10. 2. — prvi kongres Zveze delavske mladine Jugoslavije v Beogradu;

1929

6. 1. — kralj Aleksander ukine ustavo, razpusti parlament in uvede osebno diktaturo;

25. 10. — »črni petek« na newyorški borzi; začetek svetovne gospodarske krize;

1934

9. 2. — podpisan balkanski pakt med Turčijo, Grčijo, Romunijo in Jugoslavijo;

9. 10. — v Marseillu je bil izvršen atentat na jugoslovanskega kralja Aleksandra in francoskega zunanjega ministra Barthouja;

1939

15. 3. — nemške čete vkorakajo na Češko;

28. 3. — konec španske državljanske vojne;

7. 4. — Italija zasede Albanijo;

1. 9. — nemški napad na Poljsko; začetek 2. svetovne vojne;

1949

25. 1. — države vzhodnega bloka ustanovijo Svet za vzajemno gospodarsko pomoč (SEV, COMECON);

4. 4. — sklenjena pogodba Severnoatlantske obrambne skupnosti (NATO);

1969

20. 7. — človek prvič stopi na Luno (Američana Armstrong in Aldrin);

1974

21. 2. — zvezna skupščina sprejme ustavo SFRJ v novem besedilu;

13. 7. — v Trstu končana evropska konferenca o manjšinah.

Pripravila Anita Žoher

Prostovoljno industrijsko gasilsko društvo »Aero celuloza« je zaživelo

40-letnica gasilskega društva »Celuloza« Krško je bila vzrok, da je IGD AERO Celuloza sestavilo in izvežbalo tekmovalno desetino. Ta desetina naj bi potem nastopila na tekmovanju slovenskih papirničarjev v sklopu praznovanja 40-letnice gasilskega društva Celuloza Krško, dne 22. 9. 1979.

Glede na to, da naše gasilsko društvo ni tekmovalo na podobnih srečanjih slovenskih papirnic že trinajst let, je vodstvo tovarne podprlo pobudo in omogočilo tekmovalcem prisotnost na vajah.

20. 8. 1979 smo pričeli z vajami. Vaje je od vsega začetka, ko je bilo največ problemov, ko ni bilo zadosti tekmovalcev, vodil Karlo Frahm, gasilni častnik iz Colorja.

Nekaj tekmovalnih naprav za vaje smo si sposodili v Donitu, nekaj pa so jih izdelali v gradbenem

vzdrževanju. Vaje so bile vsak dan, vse do 21. 9. 1979.

Tekmovanje samo je obsegalo:

1. Taktično vajo z uporabo MB in z odvzemom vode iz potoka,

2. Štafeto z ovirami na 350 m dolgi tekmovalni progi.

Po mesecu napornih vaj — marsikdo je bil premočen od znoja — smo bili na tekmovanje pripravljene.

Imeli smo pripravljenih 7 tekmovalcev in 2 rezervi, v Krško pa so odšli se tov. Buh kot tajnik IGD, tov. Cafuta kot predstavnik tovarne in tov. Marija Podvez kot članica upravnega odbora.

Zasedli smo 8. mesto med 11 prijavljenimi ekipami. Lep uspeh za našo ekipo, ki ima povprečno starost 36 let in je bila generacijsko med najstarejšimi na tekmovanju.

Poleg tega razen tov. Radohe in tov. Novaka še ni nikoli nihče tekmoval, kljub temu pa smo bili ekipa z najmanj kazenskimi točkami. Za to gre pohvala predvsem vodji vaj tov. Frahmu, ki je tudi republiški sodnik in je zato celo vajo »izpilil« tako, da je bilo čim manj napak.

Porodila se je ideja, da bi sestavili še eno ekipo za tekmovanje, ki bi imela tekmovalce pod 30 let starosti. Tako bi imeli za naslednje tekmovanje dve ekipi, tako kot nekatere druge papirnice.

Dejstvo pa je, da se iz sedanjih članov IGD takšna ekipa ne more sestaviti, ker je članov, mlajših od 30 let premalo. Zato bi bilo potrebno zbrati čimveč novih članov, seveda takšnih, ki bi bili pripravljeni delati v društvu.

Pripravil: Darko ing. Cafuta

Srečanje upokoјencev Aera

19. 10. 1979 se je v Aeru po dolgem času zbralo prek 100 upokoјencev (od približno 180, kolikor jih imamo v Aeru). Že večkrat so upokoјenci izrazili željo, da bi lahko prišli v Aero, si ogledali proizvodnjo in se morebiti srečali še z nekdanjimi sodelavci.

Moram reči, da so bili naši nekdanji sodelavci izredno zadovoljni, razveselili so se tega srečanja, z zadovoljstvom so ugotavljali, da Aero postaja velika in modernizirana delovna organizacija.

Z nekaterimi sem se tudi pogovarjala in povedali so mi naslednje:

Nedjo Rakita (delal je v skladišču, sedaj ponovno dela kot vratar v Kocenovi, seveda pogodbeno):

Takšna srečanja so v redu. Meni se zdi, da je enkrat na leto še premalo. Lahko bi bilo večkrat.

Berta Hudej (tiskarna):

Takšna oblika srečanja je zelo, zelo v redu. Jaz se čutim še dosti povezana z Aerom. Seveda sem bolj vezana na tiskarno, kjer sem

delala dolga leta. Res sem vesela takšne pozornosti. Mislim, da nam Aero posveča dovolj pozornosti.

Jožefa Murko (tiskarna):

Tudi meni se zdi to srečanje prijetno. To je užitek, da po nekaj letih zopet lahko prideš v Aero. Človek to potrebuje, da se malo razvedri.

Malči Meh (obrat barv):

Zadovoljna sem, da so nam pripravili to srečanje. Veseli me, da smo se zopet našli skupaj. Veliko

se je v Aeru spremenilo. Takšna oblika srečanja mi ugaja. Drugače tako nimamo možnosti, da bi prišli zopet v tovarno.

Anton Guzelj:

Všeč mi je, da se od časa do časa dobimo skupaj. Tako lahko vidimo, kako napredujete. Sicer smo o dogajanjih v Aeru dobro obveščeni prek glasil, a če ne vidiš, tudi ne veš dovoј. Zdi pa se mi v redu tudi vsakoletno srečanje v hali Golovec.

Splošno o kontroli, nadzoru in inventuri

V vsaki delovni organizaciji se srečujemo z nadzorom oziroma interno kontrolo, vprašanje pa je, v kolikšni meri oziroma v kakšnih oblikah. Nadzor morajo opravljati delavci OZD poleg svojih rednih del, kar velja posebno za vodilne in vodstvene delavce.

V nekaterih, predvsem večjih OZD, pa je poleg tega organizirana posebna služba — interna kontrola, ki jo opravljajo delavci te službe.

Pri Aeru je organizirana posebna služba interne kontrole že od leta 1962, sprva pod nazivom interna revizija nato pa interna kontrola z enim samim delavcem. Leta 1973 se je opravljanje inventure preneslo v sklop interne kontrole, služba sama pa se je številčno povečala. O organizaciji in načinu interne kontrole, ki jo opravljajo delavci poleg svojih nalog smo že pisali, objavljeno pa je bilo v glasilu Aera.

V tem članku hočemo osvetliti pomembnost inventure in tudi strokovne službe interne kontrole oziroma splošnega nadzora.

Delo v interni kontroli Aera se deli na dela na inventurah in na ostale oblike nadzora, ustrezno se tudi ločeno sestavlja plan dela in poročilo o delu.

Interna kontrola ima zelo širok delokrog in to:

- nadzor nad finančno-materialnim poslovanjem,

- nadzor oziroma pregledi odhodkov vseh vrst, stroškov in izdatkov,

- nadzor nad pravilnim izvajanjem zakonskih določil, internih dogovorov, samoupravnih sporazumov itd.,

- nadzor in analiziranje slabosti, ki se pojavljajo in vplivajo na poslovanje v kakršnikoli obliki.

To so glavne smeri dela interne kontrole, obširneje pa so njene naloge določene s pravilnikom o delu in organizaciji službe interne kontrole.

Uspeh interne kontrole je v glavnem odvisen od tega ali se

predlogi in priporočila, ki jih daje interna kontrola bodisi pri izvajanju inventure ali pri ostalih oblikah nadzora izvajajo ali ne. Zato bi morali interno kontrolo sprejemati kot pomoč za ugotavljanje nepravilnosti in na osnovi tega izboljševati poslovanje, ter odpravljati nepravilnosti.

Inventura

Pri Aeru je organizirana permanentna inventura že od leta 1970. Glavne prednosti permanentne inventure so v tem, da se opravlja skozi vse leto in ne le zadnjih 60 dni v letu kot je rok za redne letne inventure, da jo opravljajo oziroma vsaj vodijo strokovno večji delavci, da se za določene artikule dela večkrat v letu.

Pomembnost inventure in vpliv na bilanco stanja in bilanco uspeha

Inventura je popis vseh sredstev in virov sredstev. Glavne faze dela so količinski popis, ovrednotenje, primerjava s knjižnim stanjem in obravnavanje inventurnih razlik.

Bilanca stanja pa je prikaz stanja sredstev in virov sredstev na določen dan izražen v vrednostnih pokazateljih. Če upoštevamo, da se knjižno stanje v finančnem knjigovodstvu uravnovesi z ugotovljenim stanjem po inventuri in se vse razlike izknjižijo, bilančne postavke pa so odraz stanja kontov (saldo) finančnega knjigovodstva je jasno, da je pravilnost bilance stanja odvisna od pravilnosti ugotovljenega stanja po inventuri. Vse nepravilnosti, ki niso bile ugotovljene in odpravljene pri inventuri, vplivajo na nerealnost finančnega stanja, oziroma bilanco stanja.

Inventura in njen vpliv na zaključni račun

Zaključni račun je elaborat, v katerega je vključena bilanca stanja, bilanca uspeha, podatki o dohodkih, odhodkih, razdelitvi do-

hodka in drugi podatki v obliki priloga ali v poslovnem poročilu. Tako vpliva pravilno opravljena inventura na realnost zaključnega računa zato, ker je bilanca sestavni del zaključnega računa in ker so s pravilno inventuro realni tudi odhodki in dohodki, kar vpliva na pravilni finančni uspeh.

Inventura in njen vpliv na pravilno finančno materialno poslovanje

Naloga inventurnih komisij ni samo ugotavljanje stanja sredstev in virov sredstev, ampak tudi ugotavljanje razlik med knjižnim in dejanskim stanjem, poleg tega iskanje vzrokov za nastanek razlik in dajanje predlogov za izboljšanje poslovanja, da se razlike odpravljajo in da se vedno znova ne ponavljajo.

Velik poudarek inventuram v OZD daje služba družbenega knjigovodstva in večkrat opravlja pregled po OZD.

Zaradi slabih inventur večkrat pridejo OZD v velike finančne težave ali celo v likvidacijo, ker se izgube ne odkrivajo sproti, ampak se v nerealnih bilancah prenašajo iz leta v leto in tako nakopičenih izgub ni mogoče pokriti z enoletnim dohodkom. Dobro opravljena inventura vpliva tudi na bilanco uspeha.

Pri iskanju in prikazovanju vzrokov odstopanj med knjižnim in dejanskim stanjem inventuristi ugotavljajo povzročitelje napak in jih opozarjajo da sproti odpravijo napake, oziroma da vestneje poslujejo. Ko je bila služba interne kontrole slabo zasedena in ko inventuristi niso imeli prepotrebne prakse, so bile inventurne razlike velike, sčasoma pa so se te razlike kljub povečanemu obsegu poslovanja zmanjševale.

Z opravljanjem inventure dosežemo naslednje:

1. Ugotovimo dejansko stanje — količino in vrednost sredstev in virov sredstev.

2. Vplivamo na realnejši finančni rezultat, kar dosežemo z razčiščevanjem in knjiženjem inventurnih razlik.

3. Vpliva na urejenost poslovanja s sredstvi in njihovi viri, ker pri razčiščevanju razlik ugotavlja vzroke odstopanja tudi vzroke in povzročitelje za nastale razlike. Na osnovi tega dajejo inventurne komisije organom upravljanja predloge za izboljšanje poslovanja.

4. Na nerazčiščene inventurne primanjkljaje je treba plačati 25,5 % prometnega davka. S permanentno inventuro je doseženo, da so inventurne razlike manjše in še te bolje razčiščene in s tem je dosežen precejšen prihranek, da se ne plačuje po nepotrebnem prometni davek.

Potreba po strokovni službi interne kontrole in uspešnost te službe

Sprotna interna kontrola, vključena v sam proces poslovanja je organizirana, zakaj je potem potrebna še strokovna služba interne kontrole?

Le redko katera organizacija združenega dela, posebno pa večja, to je z več temeljnimi organizacijami združenega dela, lahko zagotovi, da interna kontrola vključena v sam proces poslovanja deluje brezhibno. Vzrokov, da se sprotna interna kontrola opušta, oziroma ne opravlja v zadostni meri je mnogo, v nadaljevanju pa navajamo nekatere najpogostejše in to:

— kontrola se opravlja kot formalno opravilo brez upoštevanja pomembnosti, če odgovorne osebe podpisujejo listine samo zato, ker predpis oziroma organizacijska navodila to določajo,

— kontrola oziroma likvidacija listin se opravlja sicer s formalne in računске strani v redu, listina pa ne ustreza dejanski poslovni spremembi, kar je najpomembnejše,

— kontrola in likvidacija listin je opravljena v redu, ne gleda pa se na ekonomičnost,

— osebe, ki opravljajo interno kontrolo, niso dovolj strokovno usposobljene presojati, ali so poslovne spremembe zakonite, ali so v smislu splošnih aktov. Temeljne in delovne organizacije in če so v

korist temeljne in delovne organizacije ali v njeno škodo,

— osebe, ki so obvezne opravljati interne kontrole, so pod vplivom določene osebe ali skupine oseb, zaradi česar opuščajo ukrepe za odpravo nepravilnosti,

— interna kontrola se opravlja in so znane nepravilnosti ali škodljivi pojavi, vendar se ne odpravijo in se še nadaljujejo bodisi zaradi neodgovornosti ali pa obzirnosti do tistih, ki dela ne opravljajo v redu,

— osebe, ki naj bi v temeljni organizaciji opravljale kontrolo, so preobremenjene z drugim delom,

— slaba organiziranost dela (vodilni in vodstveni delavci ne prenašajo dela podrejenim). Zato opuščajo nadzor, kar gre v škodo OZD. Z rastjo OZD je treba organizirati tudi delitev dela, posebno glede nadzora,

— vkljub temu, da je to potrebno, se ne organizira strokovna služba interne kontrole, bodisi zaradi pomanjkanja strokovnih kadrov ali pa delavci ne želijo, da nekdo odkriva in prikazuje nepravilnosti in se premalo zavedajo koristi te službe za organizacijo združenega dela,

— odgovorni delavci zaradi preobširnosti nalog, preobremenjenosti z delom, prenizke strokovnosti ali drugih vzrokov nimajo pravega pregleda in so prepričani, da poslovanje poteka v redu, četudi temu ni tako,

— člani kolektiva postanejo nezainteresirani za red in disciplino, delo opravljajo po ustaljeni praksi, kolikor je nujno, ne zanimajo pa se ali je to delo opravljeno v smislu eksternih in internih predpisov (splošnih aktov), navodil itd. Ne zanimajo se za strokovno izpopolnjevanje niti v tem, kar zahteva delo na ustreznem delovnem področju,

— opušta se interna kontrola zaradi določenih materialnih koristi oseb, ki bi morale, oziroma so odgovorne za opravljanje interne kontrole, ker bi pri urejenem poslovanju ne imeli teh koristi.

Tu so našteje le nekatere značilnosti, ki vplivajo na slabo opravljanje tekoče, sprotne kontrole in narekujejo potrebo po izboljšanju

ter kažejo na zahtevo po organiziranju posebne službe. Jasno pa je, da se morajo pozitivni predlogi te službe upoštevati.

Interna kontrola mnogo prispeva k urejenosti poslovanja pa tudi k boljšemu finančnemu rezultatu. V konkretnih zneskih je koristnost sicer nemogoče točno izkazati, delni rezultat pa je pokazan z znižanjem inventurnih razlik itd. S koristnimi predlogi pa lahko interna kontrola prispeva k uspehu, kot npr. po analizah interne kontrole za zaključne račune v letih 1966 do 1970 je razvidno, da je Aero na priporočilo in predloge interne kontrole prihranil ca. 30.000.000,— din.

Po poslovnem poročilu interne kontrole za ZR 1977 str. 125 je razvidno, da so se inventurni manjki z razčiščevanjem pri inventuri znižali saj so v letu 1976 znašali 9.496.440,80 din, v letu 1977 pa 6.078.939,— din.

S tem, da permanentna inventura mnogo zniža inventurne razlike, upošteva poravnava verjetnosti zamenjav viškov in manjkov ter določeni kalo, kvar, lom je treba plačati mnogo manj prometnega davka na inventurne manjke kot bi sicer.

Interna kontrola v Aeru je zadnja leta napredovala pri opravljanju inventure, saj se je številčno okrepila, strokovno izpopolnila zlasti pa, ker organi upravljanja, vodilni oziroma vodstveni delavci bolj upoštevajo predloge in opravljanje inventure. Stagnirala pa je pri opravljanju ostalih del oziroma kontrole iz naslednjih vzrokov: vodja interne kontrole je bil od 1. 8. 1972 zaposlen le 4-urno, delovno mesto kontrolorja pa je ves čas nezasedeno.

Ta prispevek naj služi za boljše razumevanje dela službe interne kontrole in pripomore k uspešnosti te službe.

Napisal sem ga, ko po trinajstih letih delovne dobe zapuščam delo pri Aero, da bi novi vodja interne kontrole uspel pri vodenju in opravljanju nadzora, da bi delavci boljše razumeli in sprejemali kontrolo kot potrebno in koristno in da njenega dela ne ocenjujejo kot nekakšno odvišno delo, ki vztrajno išče le napake. Franc Šlander

Vsekakor je povezanost temeljne organizacije s krajem v manjših mestih večja, kot v večjih mestih. Ravno zaradi tega pa je nastal pričujoči sestavek, ki nam bo predstavil Medvode malo drugače.

V južnem delu sorškega polja, v terasasti kotlini, ki jo je izdolbla in nasula reka Sava, ležijo Medvode. Kotlina je omejena s Polhograjskimi Dolomiti, Šmarna gora, Smleškimi hribom, ter južnim delom sorškega polja. Kraj sam je dobil ime po svoji legi na sotočju rek Save in Sore. V davnini je tekla reka Sava za Šmarno goro, potem pa si je prebila pot skozi sotesko v Mednem. Od tod terasasti del te kotline. Podnebje je podobno ljubljanskemu, le v hribovju je nekoliko hladneje. V zimskih mesecih je kotlina večji del zagrnjena v meglo, Šmarna gora in Polhograjsko hribovje pa se koplje v soncu.

Med severne, v kotlini padajoče obronke Polhograjskih Dolomitov so hudourniški potoki vrezali globoke, tesne, mnogokje samo za cesto dovolj široke soteske in doline, ki se zajedajo globoko v osrčje tega hribovja. V glavnem sta to dva potoka: Maveljščica in Ločnica. Prva priteče izpod Katarine, druga pa izvira pod Toščem, 1021 m visokim, najvišjim vrhom Polhograjskih Dolomitov. Ločnica je brez večjih pritokov, v Maveljščico pa se steka potok Zakonjščica, ki privre na dan pod 775 m visokim Jetrbenkom. Vsi potoki tega dela Dolomitov teko proti severu in med njimi se združi Ločnica pri vasi Sora z reko istega imena, Maveljščica ali Babišnica, kot je označena na nekaterih zemljevidih pa priteče v Savo blizu motela Medno.

Ozemlje pripada predalpskemu vegetacijskemu območju. Polhograjsko hribovje, ki se spušča in znižuje proti Medvodam v številnih gozdnatih grebenih, je poraslo

z bukovimi in mešanimi gozdovi, ki jih v strmih in prisojnih legah zamenjajo borovi gozdovi in hoste črnega gabra. Povsod so vmes gorske košenice, ki skupno z gozdovi skrivajo številne rastlinske posebnosti: mali jesen, črni gaber, puhasti hrast, navadni ruj, razkrečena krhlika, širokolistna lobodika, kranjska lilija, zlati klobuk, kranjska bunika, Blagajev volčin itd. V Polhograjskih Dolomitih je vrh Igale (895 m), po katerem ima slovensko ime naš terciarni relikv igalka ali Blagojev volčin. Rastlino so prvič odkrili 1837 na Polhograjski gori, vendar uspeva tudi na medvoški strani. Še zanimivost — ko je Slovensko planinsko društvo, ustanovljeno 1893 izbiralo svoj znak za markacije, jim je dala navdih prav ta igalka, čudoviti cvet s Polhograjskega hribovja.

Podobno vegetacijo kot v Dolomitih najdemo na Šmarni gori, že za Rimljane znani kot Mons Cetijs. Vendar so tod tudi nekatere rastlinske vrste, ki drugod manjkajo. Botaniki so našli poleg navadnih tudi 43 vrst alpskih in predalpskih rastlin. Pogosta je narcisa, kranjska lilija, zlati klobuk, pomladni svišč, kartuzijski klinček. Kvakvice so zastopane v lepem številu. Najlepša med njimi je škrlat-

ni pilovec. Na zahodnem, kraškem pobočju raste kosmatolisti hrast, kraški jesen, zaščiteni jesenček ter višnjava trajna ločika. Na Vikričah, pri toplem vrelcu Straža, se je ohranila zelo redka praprotna še iz interglacialne dobe.

Ozemlje med Šmarno goro in Smednikom pokrivajo v glavnem borovi gozdovi. V zahodnem delu je izkrčen velik kompleks gozda, kjer je prej raslo nizko borovje. To obdelovalno zemljo sedaj iskorišča kmetijsko posestvo iz Smednika.

Vsi ti gozdovi so polni borovničevja in tudi gobe niso redkost. Jurčka najdemo že bolj poredkoma, malo manj znanih pa je košarica hitro polna. Vzrok temu so velike trume nedeljskih obiskovalcev, ki nemeneč se za osnovno človeško etiko, teptajo vse pred seboj. Človeška nepremišljenost je marsikje naredila nepopravljivo škodo. Kot umetniku na sliko je padla packa na vse naše hotenje in pehanje. Vode in gozdovi poleg njih so postala prava smetišča. K sreči smo se tega pravočasno zavedli in ko bo ta zavest prodrla v srca najbolj zakrknjenih, potem »vremena Kranjcem bodo se zjasnila«.

DALJE PRIHODNJC

Začetki mladinskega gibanja pred šestdesetimi leti

Z zmago oktobrske revolucije v Rusiji in nastajanjem revolucionarne plime v mednarodnem delavskem gibanju, so se začeli organizacijski, politični in ideološki razkoli med organizacijami delavskega razreda. To je pomembno vplivalo tudi na vlogo mladine v delavskem gibanju. V času ustanovitve Tretje internacionale je bila v novembru 1919. leta ustanovljena tudi Komunistična mladinska internacionala kot centralna organizacija, ki je že dve leti kasneje združevala 36 nacionalnih zvez in prek 600.000 njihovih članov.

Iz zgodnje dobe mladinskega gibanja v Jugoslaviji velja omeniti predvsem delo in povezovanje srednješolske in študentske mladine, delo številnih društev naših študentov, ki so študirali v tujini ali Zagrebu in Beogradu. Prvo vidnejše srečanje je bilo 28. junija 1914. leta na Dunaju, ko se je na pobudo jugoslovanskih študentov, ki so študirali v Pragi, sestal tako

imenovani jugoslovanski Vidovdanski kongres. Sprejeta je bila odločitev o ustanovitvi Jugoslovanske združene mladine.

Slovenski študenti na Dunaju so že 1869. leta osnovali društvo Slovenija, v Gradcu pa je leta 1875 zaživel Triglav. Po končani prvi svetovni vojni se je večina društev slovenskih študentov preselila v Ljubljano, Triglav pa v Zagreb. V Ljubljani je po ustanovitvi univerze zaživel Podporno društvo jugoslovanskih akademikov. V letu 1919 se je izredno razširilo delo študentskih klubov, med njimi mnogo levih, komunistično usmerjenih skupin.

Centralni odbor Jugoslovanske združene mladine je za oktober 1919. leta pripravljaj kongres. V pripravljalnem odboru so bili tudi študenti — komunisti iz Zagreba, ki so videli možnost, da ta zbor delegatov mladinskih organizacij izkoristijo za zbor študentov komunistov. Po dolgotrajnih pripravah so se 8. oktobra 1919. le-

ta zbrali v Zagrebu delegati raznih mladinskih skupin, med njimi tudi mnogi komunistično usmerjeni študenti. V strahu pred »socialističnimi nemiri« je pripravljajni odbor kongres odpovedal. Na sestanku 9. oktobra pa so predstavniki študentov komunistov najavili za 10. oktober posebno konferenco, kjer je bilo dogovorjeno, da se združijo komunistične skupine in izberejo Začasni centralni odbor, ki naj bi vodil organizacijo do kongresa, kjer bi naj se dokončno ustanovil SKOJ (Zveza komunistične mladine Jugoslavije). Do tega kongresa je prišlo junija naslednje leto. Od 1. decembra 1919. leta pa je ta organizacija že pričela izdajati svoje glasilo — Rdeča zastava. Ob sklicu prvega kongresa SKOJ je organizacija štela 32 skupin z okrog 8.000 člani v Jugoslaviji.

Na 1. kongresu SKOJ je bil izbran tudi centralni komite z Dragoslavom Gajevičem na čelu.

Pripravila Anita Žoher

Gore — večno čudo narave, zadnji krik
zemljinih bolečin,
rojene med bliskom in gromom,
ko se je stresalo nebo in je trepetala zemlja!

Takrat je žareča magma poslednjič brizgnila pod
nebo,
pod škrlatno rdeče oblake slepeče hudournike
ognja.

V teh strašnih trenutkih se je zgodil čudež!
Zemlja je obstala zavita v plašč neskončnega
vesolja.

Skalni valovi gora so otrpnili v svoji najvišji točki,
morje se je umirilo ob svojih bregovih
in le droben drget tal, ki je le sem in tja
prešnil površino
je spominjal na strahotne pritiske in ogenj,
ki se skriva pod tenkim oklepom tal.

Oblaki so se razklenili, posijalo je sonce
in podarilo življenje temu majhnemu,
nebojgjenemu planetu.

Stojim na vrhu! Sam, z oblaki in vetrom,
z daljnimi obzorji
in časom, ki te vrača milijone let nazaj.

Bili smo otroci, mladeniči,
močni in polni želja po osvajanju neskončnosti,
želji, ob kateri smo dozoreli v zrele ljudi,
ki razumejo ta pogled in ki vedo,
da pelje daleč nazaj v prvobitnost.

Hrepenenje se naseli v duši,
ki doživi, občuti vso polnost in dovršenost gora.

Zato se vedno vračamo tja.

Otroci, mladina in starci,
ki se še najbolj zavedajo,
da so tod nekoč ujeli in shranili globoko v sebi
trenutek,
en sam drobec neskončnosti, ki naj bi bilo —
naše življenje.

RC

Kot bi vedeli, da nadaljnjih 40 ur ne bomo nič použili. Prijazen skrbnik nam ob desetih zvečer zaželi lahko noč in nas opozori na vso previdnost. Rekel je, da bo gora jutri polna alpinistov. Sklenili smo, da bomo že pazili.

Nedelja, 29. 7. 1979

Ob dveh zjutraj so nas spravili pokonci: »Leves vous, ou va partir tout de suite«. Pili smo čaj, drag kot šampanjec, potem pa hitro k vstopu, saj je začetni del

orientacijsko najtežji. Namera, da se vsaj v začetku okoristimo z vodniki, je propadla. Tako sva se že kar na začetku reševala s tovarišem z zapletenimi manevri. Tako čudno vse deluje v siju zvezd. In še ta nesrečni granit, vse je kar naloženo in prehitro pripravljeno pokazati svojo težnost. Sicer čujemo nad sabo tiste, ki plezajo pred nami. Končno sem jih zagledal. Vprašal sem, kje gre smer. Niso vedeli. Vprašal sem, če imajo vodnika. Da. Tako torej!

Tudi tukaj ljubi kruhek. Pa nič zato. Če ne pove, bo pa moral pokazati. Podobno »vljudnostno« gesto sem doživel še par ur pozneje.

Zagnali smo se v skale in pričelo se je tisto prijetno, a napeto delo, ko raztežaj sledi raztežaju. Mislim, da samo plezanje ni bilo težko. Res so vmes težja mesta, a smo jih uspešno premagali. S tovarišem sva še nizko. Visoko na Rami vidim črne pike. Sedim na grebenu in zrem v vzhodno steno. V normalnih razmerah ne bi bilo težko plezanje, toda kaj, ko je toliko padajočega kamenja. Vzpenjali smo se naprej. Untere Moseley Platte. To naj bo težko? Kje pa! Že smo preko in že vidimo prijazen Solway bivak, 4004 m visoko. Nenadoma — kaj je?! Hrušč, nekaj skal se je odlomilo, ropot spodaj v ozebniku. Prav z vrha Plate je odneslo starejšega planinca. Padel je v vzhodno steno, prav pod nami. Strašna, 1200 m dolga zadnja tura. Prav do Furggengletscherja ga je neslo. Tam vse pristane, kar si Matterhorn vzame z Hörnligrata. Mimo je prišel vodnik s klientom. Povema mu o nesreči. »Führerpartie«? Vpraša. Ne. »Bomo že poslali helikopter, da ga pobere. Me nič ne briga.« No, mi samo strmimo.

Po kratkem počitku se podamo naprej. Greben, ki sledi ni težak, je pa zračen. Vso severno steno imamo pod sabo. Že smo vrh Rame, samo še glava Matterhorna je nad nami. Prek glave so položene 3 cm debele vrvi, mislim, da ne zaradi lažje poti, ampak zato, da bo delo vodnikov lažje in zaslužek večji. Vlačimo se preko gladkih poledenelih skal. Toda močnim rokam je delo lahko. Gremo mimo mesta, kjer so leta 1865 padli vodnik, duhovnik in dva angleška lorda. Samo Whymper je s svojo hladnokrvnostjo rešil sebe in dva vodnika. Čakamo, da gre par navez mimo nas. Se že vračajo z vrha. Končno pritelovadimo na Streho. Še pet raztežajev do vrha. Navzgor gre precej zoprno. Majhne ledene skalice, zahrbtnen sneg z ledeno podlago. Ura je tri popoldne. Na vrhu smo. Vse naokrog samo zrak. Sedimo in gledamo. Pa ne vem kam, vse je tako neverjet-

no. Postalo je mrzlo, roke postajajo vse bolj otrdele. Sva že na Rami, še greben, seveda še Obere Moseleyplatte, nanjo sem čisto pozabil. Hitro vrv v vponko, nekdo je očitno imel težave in že se vidi Solway bivak. Ura je pet popoldne. Prične se tekma s časom, z nočjo. Bomo do teme iztopili iz stene? Spust sledi spustu, tako uro za uro. Noči se že, ko tovariš išče prehodov. Povsod je vse odrezano. Iščeva, zaideva, zopet iščeva, tako do noči. Iz teme se pojavita dva Nemca, nato še dva Francoza. Tudi njih je ujela tema. In za nameček še dva tovariša iz naše skupine. Vsi smo enaki, vsi z ljubeznijo do gora v srcih. Nismo Slovenci, Nemci, Francozi, smo tovariši, kot tovariši na isti vrvi. Delimo si zadnje požirke čaja, zadnje cigarete. Bomo pa tukaj počakali na jutrišnji dan. Razdelimo si skromen prostor in prične se tisto poznavalcem tako znano čakanje na prvi jutranji svit.

Ponedeljek, 30. 7. 1979

Nekako ob polnoči so nebo prekrili temni oblaki in pozdravila nas je prava nevihta, kakršna je

možna samo na višinah preko 3000 m. Mimogrede smo debelo prekriti s snegom. Zelo je hladno, tresemo se, toda dobre volje ne zmanjka. Ob prvem svitu smo si vsi prezebli in premočeni, pretegnili na pol premrzle roke in noge, se navezali in pričeli iskati sestop. Po dveh raztežajih spusta smo našli smer in po treh urah izstopili iz stene. No, v naše opravičilo: tudi ostali tovariši iz naše skupine so noč prebili zunaj — in to na smeri, ki vodi navzdol.

Sedemnajst dolgih ur smo potrebovali za povratek z vrha. To je že pravi Matterhorn in vesel sem, da sem ga spoznal tudi s te strani. To mu tudi pristoji. Če ga bom gledal še drugič, kar bi srčno rad, si bom izbral drugo, težjo pot. Liongrat, Zmuttgrad ali Furgengrad in silne stene, ki jih tvorijo — to so spodobni pristopi na to goro gorá.

V koči je veliko veselje. Z vseh obrazov, čeprav utrujenih in umazanih, odseva sreča in veselje. Vsi smo spet skupaj, vsi zdravi in srečni nad uspehom. Kar objeli smo se, ne vem zakaj. Tako nepo-

pisno lepo je pač bilo. Spust na Schwarzsee je hitro minil. V gondoli smo posedli kar po tleh, tako se nam je zavrtelo v glavi. Zgubili smo ravnotežje za ravna tla, saj smo preživeli kar 33 ur v strminah Matterhorna. Pogledi so nam uhajali nazaj, k Matterhornu zavitem v meglo. Ali bomo še kdaj na njegovem vrhu? Tisti, povsod prisotni »never more« smo občutili tudi mi. Pogledi so nam uhajali proti Breithornu in že so tlele tihe želje za novimi vzponi. Svoj čas nisem mogel verjeti, da bom kdaj stal na vrhu Matterhorna. Danes ne verjamem, da bom kdaj doživel prečnejne Breithorna. Toda, če se je izpolnilo prvo, zakaj se ne bi še drugo? Usoda je nepreračunljiva, toda predvsem je treba hoteti, močno želeli, močno hrepeneti, pa se ti posreči.

O čem še naj pišem?

Po povratku v Zermatt smo se temeljito naspali in pripravili za povratek domov. Vožnja je srečno minila in v torek ob petih zjutraj smo si še enkrat segli v roke in dejali: »Lepo je bilo!«

KONEC

Izlet na Paški Kozjak

Bila je sobota, zgodaj zjutraj, ko smo se zbrali na postaji pionirji planinci DO Aero. Z avtobusom smo se odpeljali v Celje, kjer so se nam pridružili še celjski planinci. Skupaj smo se veseli odpeljali proti Velenju in Paki, kjer smo izstopili in šli naprej peš. Po polurni hoji smo se ustavili in pomalicali. Potem smo nadaljevali pot do vrha Kozjaka.

V koči smo se malo oddahnili in ohladili in ker še ni bilo kosila, smo se nekateri napotili na najvišji vrh — Špik. Od tam smo si ogledali Velenje in jezero, ki se je bleščalo v soncu, saj je prav takrat pokukalo izza oblakov.

Po kosilu smo se začeli odpravljati nazaj v dolino, ki je tako lepa, če jo gledaš z vrha, kot bi opazoval panoramo iz aviona. Nisem se še peljal, a takšen občutek sem imel. Šli smo proti Dobrni. Pot je dolga in bili smo že utrujeni. Pri-povedovali smo si šale; tudi naš vodja Vlado je bil veselo razpoložen. Pozabili smo na težke noge in tako prišli na postajo.

Čeprav je bil to moj prvi izlet s pionirji planinci Aera, sem bil kljub utrujenosti zelo vesel in dogovorili smo se tudi za drugo leto, ko bomo spet osvajali planinske postojanke naše lepe Slovenije.

Hkrati pa smo se spoznali med seboj otroci staršev zaposlenih v Aero. Prav zares mi je bilo lepo.

Marko Povše

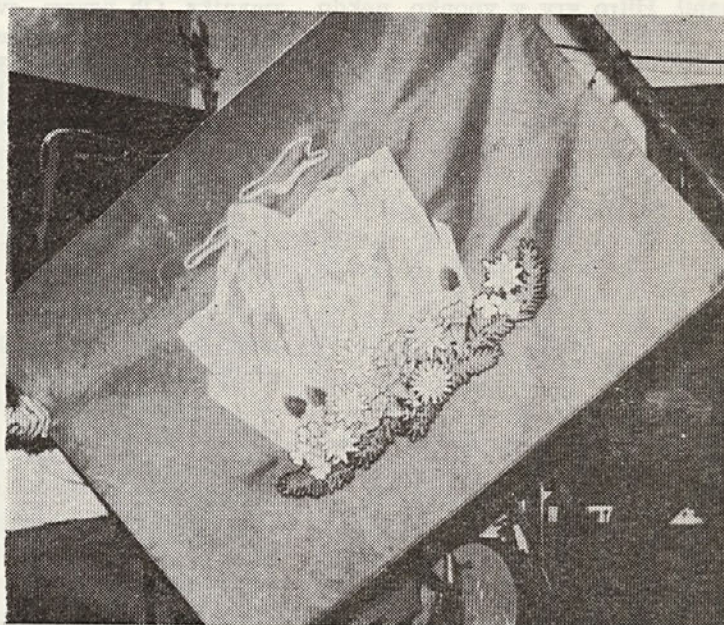
Planinci Aera so razvili prapor

13. oktobra so planinci AERA razvili svoj prapor. S kratkim kulturnim programom in s pobratenjem s Planinsko sekcijo Cinkarne in Planinskim društvom Ruše so tako proslavili nadvse slavnostno razvitje prapora ob 15-letnici PD AERO.

Planinci so sicer dobro pripravili samo proslavo, ki je bila na Rogli v Ruški koči, vendar jim jo je zagodlo vreme. Tako je bila udeležba slabša kot bi bila sicer. Moramo pa zapisati, da je vse potekalo nadvse slavnostno in prisrčno.

Še posebej pa je navdal ponos planince, ko je predsednik PD AERO s pomočnikom razvil prapor, ki bo odslej znak in ponos planincev AERO, zlasti pa še praporščaka planinskega društva AERA — Vlada Jurjevca.

Kulturni program so pripravili recitatorji AERA, popestrili pa so ga mladi planinci. Na razviti prapor sta znake Planinskega društva Ruše in Planinske sekcije Cinkarna pripela oba predsednika, nakar so podpisali še listino o pobratenju.

Takole izgleda razviti prapor

Ponosno je dvignil Vlado Jurjavec prapor PD Aero

Mladi planinec — recitator

Sekcija planincev Cinkarne je ob svoji 30-letnici organizirala prvi kolesarski maraton planincev iz Celja do Logarske doline in nazaj. Tega maratona se je udeležilo skupno sedemdeset planincev, med njimi je bilo sedemnajst planincev iz Aera.

Proga Celje—Logarska dolina—Celje je dolga 150 kilometrov. Vsi planinci smo jo dobro opremljeni premagali. Seveda tudi zanimivosti ni manjkalo. Tandem Senica—Wiegele, ki sta imela kolo za dva, je pogostokrat pozabil pritisniti na zavoro, tako da jima je velikokrat hitrost narasla tudi do 50 km/h. Aco — stari veteran, pa je oba večkrat opozarjal, da imata na kolesu tudi zavoro. Veliko dela je imel tudi fotograf — Roman Turk, ki je moral večkrat močno pritisniti na pedala, da je lahko poiskal primeren prostor za fotografiranje.

S kondicijo kolesarji — maratoncev nismo imeli težav in smo se ves čas držali čelne pozicije. Izredne čestitke pa tovarišu Mlinarju, ki je zmožgel vse napore maratona.

Tako so se brez večjih pripetljajev in zapetljajev aerovski maratoncev na čelu kolone pripravljali v Logarsko dolino.

Vendar pa kolesarjenja še ni bilo konec. Marin, Džoni, Branko in ostali asi so se odločili še za dirko na kronometer. Zamudil pa je Aco, ki si je tedaj gasil žejo v okrepčevalnici.

O aerovskih planincih – maratoncev

Vso pohvalo pa še dekletom, ki so po polovici maratona vzdržale še maratonsko zabavo s plesom.

Planinci — Cinkarnarji so akcijo odlično izvedli in prav bi bilo, da bi akcija v prihodnje bila še množičnejše obiskana.

Ob koncu pa še to. S hrano nismo imeli težav. Pogumno smo zajemali juho pripravljeno kar iz sedemdeset vrst gob. Nevarnosti se nismo bali, kajti dr. Škapin je bil ves čas pripravljen, da prepriča kakršnokoli nevarnost oziroma nevarnost.

Večerjali pa smo »a la carte«: kostanj, specialitete na žaru »la Kemija Wiegele 1 in 2«, »kotlete« ter zrezke iz gob. Manjkala pa ni niti dobra slovenska kapljica.

Skupina Aero — maratoncev je naslednji dan po 150 prekolesarjenih kilometrih srečno prišla na cilj pred hotel »Merx«. Pri žrebanju koles tokrat nismo imeli sreče, pa je bo morda drugič več.

Brez dvoma je planinski kolesarski maraton uspel in še enkrat vsem udeležencem iskreno čestitamo. Aco

PREDSTAVLJAMO VAM
TOVARIŠICO, KI JE NA
SEJAH IN SESTANKIH
POGOSTOKRAJ NAJBOLJ
KRITIČNA.....

(Lo)

L I T E R A R N I U T R I N K I

Avtostop

Stala je z dvignjenim palcem ob cesti. Kostanjevi lasje so ji padali daleč na hrbet. Torbo, v Končno je tovornjak, ki je pripeljal mimo, zahupal Končno je tovornjak, ki je pripeljal mimo, zahupal in ustavil. Stekla je za njim. Šofer ji je pomagal zlesti v kabino. Vprašal jo je: »Kam pa deklica?« Ona pa samo: »Na morje«. »Do tja pa ne grem, samo do Ljubljane če ti je prav?« »Oh seveda mi je prav«, je dahnila in že se je udobno namestila na velikem sedežu in z velikim zanimanjem opazovala pokrajino ob cesti.

»Ali vas ni nič strah, takole sama pa z avtostopom na morje?«

»Kako sama, saj sem zdajle z vami«, se je nasmehnila, »sicer pa, kaj bi se mi lahko zgodilo, kar se mi tudi doma ne bi moglo?«

»No, različni ljudje potujejo po cestah, nekateri tudi mislijo, da si lahko privoščijo z dekleti malce zabave, če jih dobijo v avto.«

»Star štos, ni več interesanten.«

Šofer se je nasmehnil. Zanimiva se mu je zdela ta današnja mladina. Nič jih ne more zaustaviti, še pošteno strah jih ni več ničesar. Tovornjak je poskakoval po cesti in deklica je še vedno gledala skozi okno, kot da se boji dihati, da ne bi pokvarila lepote prizora, ki se ji ponuja v mimobežeči pokrajini.

»V kateri kraj na morju pa greste?« je spraševal dalje šofer, »veste takole sam se vozim okrog, pa se rad malo pogovarjam.«

»A«, je začudeno vzdihnila mala, »grem v Poreč, moja prijateljica je tam že nekaj časa, jaz sem pa še morala dokončati počitniško prakso, da sem si prislužila denar za tole pot.«

»Greste večkrat kam takole, z avtostopom?«

»Ne, kje pa, samo na morje sem šla lani. Vozila sem se z nekim mercedesom, katerega lastnik je govoril pol nemško pol slovensko, in vsakih šest besed povedal s pogrjavajočim rr, da ima v banki grose kup mark. Saj ni bil nesramen, ampak takšne je nakladal, da mislim, da sem s tem, ko sem ga poslušala zaslužila tisto vožnjo.«

Šofer se je tiho smejal, ni si mogel kaj. Bila je tako preprosto odkrita mala stvarca, da si ni mogel kaj, da se ji ne bi smejal.

»Ja kaj se pa smejite, če je pa bilo res tako.«

»Saj ravno zato se pa smejim, ker tudi sam poznam nekaj takšnih z markami, pa saj ne da bi bili slabi fantje, sploh niso, saj so morali krepko garati, preden so jih zaslužili, ampak smešni so pa res od sile.«

»No potem sem se pa še malo vozila z neko našo famijlo, ki so na zadnjem sedežu vozili malega mulca in psa. Mene so posadili vmes, zato da mulo ne bi cukal cucka, ki je potem lajal in cvilil in stara dva spravljal ob živce. Madam je imela za vratom celo parfumerijo, oblečena pa sta bila v unikate. Sedela sta in buljila predse, on je vozil kot avtomat, ona pa je od časa do časa zajamrala da ji je vroče, res nevzdržno vroče. Mali se je zabaval po svoje, ker je bilo madam vroče in ni mogla pogledati nanj. Pripeljali so me v Koper, kjer sem z veseljem izstopila, trikrat pljunila na tla, da me ne bi kdaj doletela takšna nesreča, da bi se vozila v takšni makini, pa crkavala od dolgega časa.«

»Ja tudi takšne sem že srečal, pa bolj malo, saj veš, ne sodim v njihov družbeni krog. Ampak so čisto res takšni kot si rekla.« Ni se mogel nehati smejati.

»Potem sem se peljala še z nekim tovornjakom do Umaga. Frajer me je hotel nekaj osvajati, pa mu ni šlo prav na roko, ker razen svoje čulokafrščine ni znal drugega. Potem me je hotel božati po kolenih pa sem ga enostavno enkrat za uho. Bil je tako presenečen, da je skoraj zapeljal v jarek, pa nič hudega, še nikoli se nisem zaletela, vsaj enkrat bi mi uspelo takrat, pa je tisti frajer seveda zapeljal nazaj na cesto, kot se spodobi in ves čas nekaj godel. Jaz pa sem mu v našem lepem slovenskem jeziku povedala, da mi ni do muckanja z vsakim bedakom, ki se vozi v državnem kamionu in da bi ne imela nič proti temu, če bi se vsaj umil in tako dalje.«

»Pa vas ni vrgel ven?«

»Oh seveda me je, zapeljal je ob rob cestišča in me vrgel ven, mimovozeči avtomobili pa so mu trobili, ker se je butec ustavil na nepreglednem delu ceste. Potem sem jo pa mahnila peš, saj ni bilo daleč do Umaga, in ne bi prenesla še enega takšnega tipa. Za en dan je bil tisti kar dovolj.«

Tovornjak je zavil na parkirišče pri gostilni. Šofer ji je povedal, da tu navadno malicajo in če nima nič proti vampom na tržaški način, jo vabi na malico. Nič ni imela proti. Jedla je, kot da že dolgo ni videla kruha, a v resnici si je delala zalogo za ves dan, saj ni vedela ali bo prišla danes ali šele jutri na cilj. Smehljaj se ji je. Pomislil je na svojo Anko, čez leto dve bo tudi ona takšna, a je preveč strahopetna in mirna, da bi se odločila za takle izlet. Mogoče bo do takrat že drugačna, kdo ve. Pravzaprav, bi ji kar privoščil nekaj takšnih doživetij, seveda če bi jih znala jemati tako kot tale deklica.

»Kako vam je pa ime?« jo je vprašal.

Ona pa iznad krožnika s polnimi usti »Darja«.

Bila je ljubka ni kaj, lepa je bila zaradi svoje mladosti in iskrivosti. Kako hitro to mine, je razmišljal. Veliko prehitro.

Odrpela sta se naprej. Bila sta dobre volje in pripovedovala sta si šale. Imela sta lepo vožnjo, saj na cesti za čudo ni bilo veliko avtomobilov. Ko sta prispela v Ljubljano, sta se poslovila kot stara znanca in krenila vsak po svojih opravkih.

Stala je ob cesti z dvignjenim prstom in upala, da bo ujela katerega od mimohitečih avtomobilov in da ji ne bo treba na avtobus. Ni marala avtobusov. Ustavil je star razmajan fičko. Voznik je bil mlad in nasmejan. Govoril je z gorenjskim naglasom. Povedala je, da gre na morje. Tudi on je šel tja, samo ne v Poreč, temveč v Piran. Molčala je, ker je razmišljala o šoferju tovornjaka. Bil je zelo prijeten star fant ni kaj. Vsi ki so bili starejši od trideset let so se ji zdeli starci. Mama jo je zaradi tega vedno karala, češ saj boš tudi ti prišla v ta leta. Ampak kaj jo je to brigalo zdaj, ko jih nima niti osemnajst. Za to se bo zanimala potem, ne zdaj. Zdaj ima pa še celo življenje pred seboj, kakor je rekla tista stara židinja iz filma z istim naslovom, vse življenje je pred teboj. Fant jo je opazoval s kotom očesa. Bila mu je všeč. Povprašal jo je po imenu. Povedala mu ga je in to je bilo vse.

Prispela sta na avtocesto in stara kripa je kihala in kašljala, ker jo je njen lastnik pogнал kolikor je mogel. Imela je občutek da bodo zdaj zdaj odletela kolesa ali pa odpadla vrata. Neprestano je pogledovala po kljuki če se še drži.

Oni bizgec jo je z žametnim glasom vprašal tako nekako pokroviteljsko: »Te je strah?«

»Ne, ni me strah, ampak mislim da bo tale tvoj mercedes razneslo če boš še nekaj časa tako divje vozil osemdeset.«

»Nisem vozil osemdeset, se je repenčil, ampak sto. Nisi videla števca?«

»A da je bilo sto, ne bi rekla sicer se pa številke ne vidijo dobro in lahko mi rečeš kar hočeš, ko ti moram verjeti, saj si ti šofer.«

»Ti si pa navadna važička, da veš. Kaj misliš da se moraš voziti v samih avtomobilih BMW? Kaj si se pa prisljnila v mojo kripo? Zame je tole super avto, saj sem ga sam popravljaj. Ko bi ga videla kakšen je bil ko sem ga kupil, bi se šele čudila.«

»Sam si ga kupil, kaj ne poveš. Ati ga je kupil sinku. Kje bi pa takle lepotec delal za to, da bi si zaslužil avto?«

»Ti si pa presneto zgovorna za gosta v avtomobilu, se ti ne zdi. Od kod pa veš, da si ne bi mogel zaslužiti za avto?«

»Vidi se ti, nisi tak tip, si preveč razvajen, saj te že to na smrt jezi, da ti nekdo ugovarja. Mislim, da se uspešno razvijaš v slovenskega snoba. Čestitam. A imate doma stoenko ali renaulta. Rekla bi, da imate tudi hišico z vrtičkom. Tako kot se spodobi. Verjetno boš študiral medicino, kar bi tvojo »maman« zelo veselilo.«

Začudeno jo je pogledal. »Ja kako pa to veš?«

»Vem, vidi se ti na pet kilometrov, toliko da veš. Že vonjaš po takšnem domku.«

Nič ni rekel. Zamislil se je.

»Pa ja menda ni greh živeti v urejeni družini?«

»Ti si pa za vice, da si ti iz urejene družine. Jok ne bo čisto tako. Atek se ga vsak petek nažehta v hotelu, ker v bife ne sme zaradi svojega ugleda, »maman« jemlje tablete za pomiritev in se razburja, ker še niste naredili vrtnice utice, vsi sosedje jo pa že imajo. Mogoče imaš še brata ali sestro, ki je prav tako zlat kot si ti, in se mora pridno učiti, da bo postal kakšen doktor ali pa vsaj inženir. Profesor — ne to ni pravšen poklic, pa še slabo zaslužiš, ali ni tako?«

»Ni čisto tako, je pa približno. Ni vrtna hišica, ampak je bazen in ni brat ampak sestra. Sicer pa si izpustila babico, ki skrbi za vrt in nam dela sramoto, ker tega od sosedov nihče ne počne, ampak si za to delo najamejo delavce. Drugače je pa vse približno tako kot si rekla.«

Potem sta molčala. On je bil bled od jeze, ona pa se je smehljala. Gledal jo je s kotičkom očesa in vse bolj mu je bila všeč. Potem je napadel on:

»Tvoj stari je pa sigurno neposredni proizvajalec in mami šivilja, da imaš tako v želodcu snobe, a?«

»Narobe, nič ni tako. Oče je profesor angleščine, mama pa uči prvi razred. Prepirata se samo prvega, ko prineseta domov plačo, drugače se pa za čudo, kljub temu da sta stara kot svet, še vedno poljubljata in objemata kot petnajstnika. Včasih se mi je zdelo, da nista normalna, častna beseda, zdaj pa vse bolj ugotavljam, da sta kar v redu. Imam še brata, ki je pa mlajši in razvajen kot le kaj in sekira celo družino. Drugače pa stanujemo v bloku in se vozimo s stoenko na kredit. Imamo dva zaboja rož na balkonu in babičino stilno pohištvo v dnevni sobi. Na stole moraš sesti previdno, ker se majo noge. Skregamo se tudi večkrat, malo za šalo, malo za res. Največkrat zaradi šole, moje seveda. Moji starši namreč mislijo, da sem posebljena inteligenca in da bi lahko imela same odlične. Jaz pa se ne strinjam čisto z njima. Sicer pa, lepo te prosim, kateri zdrav človek ima lahko odlično iz predvojaške vzgoje ali pa recimo iz kemije. Umiraj od dolgega časa pa še nič pametnega ne izveš.«

Avto je nenadoma ustavil. Fant se je nagnil naprej in jo poljubil. Bila je presenečena. Vendar ne preveč.

»A bi hotela postati moje deklet?«

»Še ne vem, bom videla.«

»Pa pojdiva skupaj v Poreč!«

»Lahko, če želiš, vendar jaz spim v svoji postelji, toliko da veš.«

Nasmehnil se je in zardel. Avto je pogнал po cesti kolikor je mogel. Bil je lep poletni dan.

Dora Rovere

Tvoje suze

Gledam te tvoje oči
Što ih ljubi svake noći
Gledam suzu u oku tvome
Koja truje srce moje

Nemoj suze svoje kriti
Ti htjela si moja biti
Pusti suzu neka teče
Ona ti je deo sreće

Tvoju suzu gledam sada
A ti si mi bila draga
Sve najdraže meni uze
A sad gledam tvoje suze

Nemogu ti oprostiti
Još češ dugo suze liti
I kroz život sebe kleti
Ali mene nećeš sresti

Tvoja suza mene peče
Sa drugim si svako veče
Mene suza ne utješi
Za rastanak ja se rješi

Sada svojim putem lutaj
Pa sa drugim sreću probaj
Pa drugoga suzom tješi
Mene nikad nećeš sresti.

Hasim Avdić

Obsedela je na veji,
gledala okrog,
kot, da se ji bliža,
nekdo grd in grob.

Majcena in drobna,
med listi je drhtela,
ptica sredi ptic,
si tiho je želela —
samo eno,
da bi preživela.

— — —

Sence v gozdu
so se pomaknile,
zrak postal gostejši je
in tih,
ptice so še s krili
zamahnile,
da bi vedeli,
da gozda ni
brez njih.

Obraz je bil drugačen,
tih in blag,
ni izražal mržnje
in sovrašstva.

Morda zato,
ker mu je svet ta drag,
a svet niti za hip več
noče biti blag.

Dora Rovere

Sat

Slušam sat kako kuca.
Zadnjom snagom tuca, muca,
radnja mu je skoro ista,
kad budi on iz sna.

Ja mu rekoh, kuda žuriš?
Nemoj uvek da me budiš,
daj odspavaj jedan san,
i nebudi dosadan.

Zašto bjesniš svakog jutra?
Kad se rađa novo sutra,
tada strašno ti poludiš,
na posao mene budiš.

Zar je u tom družu greška?
Ta mi radnja nije teška,
za mene je ista svaka,
— on nastavi tika-taka.

I tako mi svakog dana,
zidni sat odgovara.
Pitanja su moja ista,
odgovor je tika-taka.

I tako ga strašno mrzim,
na zidu ga uvijek držim.
Kažem opet, satu ljudi
sutra mene opet budi.

Hasim Avdić

aero čvek

U informacijah je pisal, da so skupne službe fajn telovadle v akciji NNNP in da so bli pohvaljen celo tist tavišji, ko bi mogli une tanižje pohvalt, ko so praktično tte vaje spelal. Se mi pa zdi, da to ni fer, ko nektirih prizadevnih ljudi sploh niso pohvall, ki pa so si zlo prizadeval, da bi akcija uspela. V grafiki so nektir postal čez noč gasilci, čeprav še nikdar prej niso ne pumpal ne šprical.

Tisto soboto, ko bi naj gorel, so gasilci v grafiki uspešno opravil svojo nalogo in pogasil naročen požar, čeprav so prejšn dan dve ure nugal, da so motoroko vžgal. No, ko se je pokazu dim, so gasilci v šprintu prletel na tist mest, kjer je bla dimna bomba, no takrat je blo glih konc

zboru kolektiva, in so najprej za roko odvelkl proč tistga, ki je dimno zaveso napravo, ker ni vedo, ki je.

Ko so vrli gasilci razpelaval cevi, so pa vsi navdušen špalir naredl skoz ob šlahuh, tak da so gasilci komaj letal. Enga ognjeđušilca sn vido kok je drugmu cev ukrado, pa mu jo je tadrug takoj iz rok spipo, ko je vido, da un ni z njim u napadu. Saj pa nič čudnga ni to, ko se pa ni nič vidl, sj je edn celo meglenke pržgau.

Vse skup je prav fajn zgledal, najlepše so pa ble čist nove lesketajoče čelade in pa za konec iskannje hidranta, iz katirga teče pjača.

Žalostn pa je blo navsezadn to, da je bla vaja suha.

M. T.

K R Ě

Krčevito smo rojevali naš poračun in ga rodili. Ni manjkalo popadkov ne zdravnikov vseh zvrsti, ki so ga spravili na svet. Kdor z njim se ne strinja mu ostane še en krč — na TDF — posebej za AERO.

KDOR NE VERJAME V ČUDEŽE JE OSEL! DOKAZ: AEROVCI TUDI LETOS ŠE NIŠMO ŠLI PO GOBE!?

(NAUK: NE HVALI DNEVA PRED VEČEROM!)

PROLETARCI AERA ZDRUŽITE SE!

NA LOŠINJU JE BIL PA LETOS STRAŠEN DOLGČAS: PODREŠALI SMO STANDARDNEGA AEROVCA! PAPAĞAJA TOV. MARULEC.

ETGA ZVONE, SAJ JE "VSEENO ĆE MI BPLLO PAPAĞAJA NA LOŠINJU! JE BLA PA TOV. MARJA MARULEC!"

OSEBNI DOHODKI V AERU SO SE DVIGNILI ZA 25%. (00/1976) PRAVILNO!

TRAVARIČA JE BILA LANI NA LOŠINJU V NAŠEM DOMU PO 3 DINARJE, LETOS PA PO 6 DINARJEV.

"TI, A VEŠ KAJ NASTANE, ĆE SI DIREKTOR AERA PULI LASE KONI DENARJA ZA PLAČE?"

"PA JA DA YEM! NASTANE NAMESTNIK DIREKTORJA!"

TO JE SKIČA PORTREJA KOLEGA SLAMNIKA NA FKK PLAŽI NA LOŠINJU L. 1979 (FKK= PLAŽA ZA NAGICE IN NAGCE)

NAJTBOLJŠI ŠEF Y AERU JENKO BALDO, JE ORGANIZIRAL V NAŠEM DOMU NA LOŠINJU IĞRE BREZ MEJA ZA OTROKE. NIĀ ĀUDNEGA, KO PA JE IMEL TAKO DOMOTOĐE PO SLUĐBI!

KOLESARKEGA PLANINSKEGA MARATONA SE JE UDELEŽIL TUDI ZNAN PLANINEC I.T.D. FRANĀEK P. TOKRAT SAMO NA ŠTARTU IN TO Z FOTOAPARATOM. SLAB ZAĀETEK MARATONA PA DOBER KONEC. ZATO PA LAHKO V KRATKEM PRIĀAKUJEMO DOBRO FOTO RAZSTAVO V NAŠIH JEDILNICAH.

ZNANO JE, DA STA SE PRVEGA PLANINSKEGA MARATONA CELJE-LOGARSKA-CELJE UDELEŽILA TUDI PRIZNANA (PO MARSICEM)OP. PLANINCA AERA IN KOLESARJA STANE SENICA IN KORL VIEGERLE. GLEDE NA NJUN PODVIG PRIĀAKUJEMO, DA STA SE USPEŠNO VRNILA (BERI: PRIVESLALA) IN DA STA ŽE V SLUĐBI!

"A VEŠ FRANĀELJ, KATERI POKLIC JE V AERU NAJBOLJ FAJN?"
"PA JA DA YEM! NAJBOLJ FAJN JE BITI ŠEF!"

"TO SPROH NI RES! POGLEJ! NAJBOLJ FAJN JE BITI PSIHOLG. NAŠA PSIHOLGINJA ALENKA P. NI MA NOBENIH PROBLEMOV Z NABAVO MATERIALA. GA IMA KAR SPROTI PRI ROKI!"

"TOVARIŠ, KAKŠNI SO PRI VAS V AERU DOBAYNI ROKI?"
"DVA DO TRI MESECE!"
"KAJ PA NA FUŠ?"
"DVA DO TRI DNI!"

DELAVCI V KNJIGOVEZNICI V CETISU SO ZA TO, DA SE VRATARJU FRANĀEKU K. POVEĀA OD. VZROK: KNJIGOVEZI SE BOJİJO, DA BI KDO UKRADEL URE ZA REGISTRIRANJE KARTIC IN KER JIH FRANĀEK K. BUDNO PAZI (URE.), JE PREDLOG SPREJET.

